

ДИЛОВИЙ
ВІСНИК

BUSINESS
HERALD

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

2008 № 3-5 (143-145)

Директор і співвласник фірми “Мій дім”
В’ячеслав Сайберг:

“Наша корпоративна стратегія орієнтована, насамперед, на якісне розширення асортименту товару. А комплексний підхід до потреб і вимог кожного клієнта дозволяє знаходити найбільш ефективні схеми співпраці”.

ТОРГОВИЙ КОМПЛЕКС “МІЙ ДІМ”

ЗРУЧНО І ВИГІДНО!

“Мій дім” – великий асортимент будівельних і оздоблювальних матеріалів, будь-які види ручного й електроінструменту, побутова і професійна техніка середнього та високого класу.

“Мій дім” – послуги з повної комплектації матеріалами об’єктів будівництва, кваліфікована консультація з підбору та застосування техніки й інструменту.

“Мій дім” – гарантія якості товару, широкий ціновий діапазон, своєчасність виконання замовлень, максимально вигідні умови оплати.

Адреса фірми “Мій дім” у м. Хуст:
вул. І. Франка, 185,
тел./факс: (03142) 5-50-95;
вул. Свободи, 25,
тел./факс: (03142) 5-13-45,
Ел. пошта: miy_dim@khust.com

Інформаційно-рекламний бюлетень
Закарпатської торгово-
промислової палати
«ДІЛОВИЙ ВІСНИК»
(«BUSINESS HERALD»)
№3-5 (143-145) 2008 р.

Свідоцтво про реєстрацію
Закарпатського обласного
комітету в справах преси
та інформації:
серія Зт, № 118
від 17 червня 1997 р.

Засновник – Закарпатська
торгово-промислова палата
Президент
Отто КОВЧАР

Наша адреса:
Україна, 88015 м. Ужгород,
вул. Грушевського, 62
Тел.: (+38-0312) 669450
Тел./факс: (+38-0312) 669499
E-mail: tpp@tpp.uzhgorod.ua
Http://www.tpp.uzhgorod.ua

Інформаційно-рекламний бюлетень
надсилається підприємствам,
організаціям, установам, приватним
підприємцям – членам ЗТПП;
державним органам влади;
держадміністраціям; місцевим радам;
ТПП України; регіональним ТПП
України; ТПП зарубіжних країн; торгово-
економічним місіям України
за кордоном; іноземним посольствам
і торговим відділам посольств,
торгово-економічним місіям іноземних
держав, акредитованим в Україні

Відповідальний за випуск
Юрій ЯКУБЕЦЬ
Літредaktor
Ольга ЯКУБЕЦЬ

З питань співпраці і розміщення
рекламно-інформаційних матеріалів
звертатись за тел. (+38-0312) 669466
E-mail: info_tpp@tpp.uzhgorod.ua

Точки зору авторів публікацій
і редакції можуть не збігатися.
За достовірність наведених фактів,
цитат, власних назв та інших
відомостей відповідальність несуть
автори публікацій, рекламної
інформації – рекламодавці.
Редакція залишає за собою право
редагувати надані матеріали.
При передруці посилання
на інформаційно-рекламний
бюлетень Закарпатської ТПП
«Діловий вісник» обов'язкове

Підписано до друку 9.06.2008 р.
Видруковано у ВАТ «Патент»
88006 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101
Тел.: (+38-0312) 660703
Тел./факс: (+38-0312) 660222
E-mail: patent@uzh.ukrtel.net
Замовлення № 8008. Тираж 1000

З М І С Т

Засідання Президії та Ради
Закарпатської ТПП. 5

Рада ТПП України
підсумувала палатівську
діяльність у 2007 році 4

Україна–Словаччина.
Чотиристороння коопераційна зустріч
представників прикордонних регіонів . 6
Підписано угоду про місцевий
прикордонний рух 6

Україна–Румунія.
Спільні заходи за спільними проектами 7
Генконсул Румунії задоволений розвитком
міжрегіонального співробітництва
із Закарпаттям 7

Україна–Угорщина.
Семінари за європейською
Програмою сусідства 8

Угорщина розвиватиме транспортні
магістралі в напрямку України 8

“Plato Carpathia”: новий формат співпраці
торгово-промислових палат 9

“Карпатський Єврорегіон”
тримає курс на відродження 9

Ужгородська
бізнес-зустріч
фахівців лісової,
деревообробної і меблевої
галузей 10–11

“Золотий Меркурій” – символ успіху
ділового Донбасу 11

“Круглий стіл” експертів з питань
трансграничного співробітництва ... 12

Україна у Світовій організації торгівлі:
плюсів більше, ніж мінусів 13–14

Зона вільної торгівлі – новий етап
відносин між Україною
і Європейським Союзом 14–15

Формування конкурентоспроможної
і життєздатної економіки – пріоритетний
напрямок регіональної стратегії
розвитку Закарпаття 16–19

Державний архів Закарпатської області.
Ведення номенклатури справ –
важлива складова документального
забезпечення діяльності підприємства 20–21

Законодавчо-нормативні нововведення 22–23

Спартакіади торгово-промислових палат:
від змагання до партнерства 23

Як і в попередні роки, незмінними залишалися основні пріоритети діяльності Торгово-промислової палати України – сприяння розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, експорту вітчизняних товарів і послуг, надання практичної допомоги підприємцям у проведенні торговельно-економічних операцій на внутрішньому і зовнішньому ринках. Вагомі факти підвищення ролі палати в економічних процесах, підприємницькому середовищі наводилися у звіті Президії, з яким 27 березня перед членами Ради – президентами регіональних палат, керівниками провідних підприємств, організацій, наукових установ виступив президент ТПП України С. П. Скрипченко.

Зазначалося зокрема, що на початку березня ТПП України об'єднувала 8274 юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємництва. У порівнянні з попереднім роком членська база зросла на 7,5 відсотка. Значно поповнили

Рада ТПП України підсумувала палатівську діяльність у 2007 році

свої ряди Донецька, Дніпропетровська, Львівська, Луганська, Київська, Запорізька, Кіровоградська та Одеська торгово-промислові палати. Ефективна робота комітетів підприємців, створених при ТПП України і регіональних палатах, сприяла підтриманню зворотного зв'язку із суб'єктами господарювання та активізації діалогу "бізнес-влада".

Успішний розвиток зовнішньоекономічних зв'язків базувався на двосторонніх угодах про співробітництво, укладених ТПП України з торгово-промисловими палатами, іншими партнерськими організаціями з понад 80 країн. У 2007 році палату відвідало 78 іноземних делегатів із 46 держав, її представники працюють у 15 країнах. Працівники ТПП України і регіональних палат брали участь у V Всесвітньому конгресі палат, XV конгресі Європалати, засіданнях

Ділової ради Чорноморського економічного співробітництва, Ради керівників торгово-промислових палат країн СНД. Упродовж року ТПП України організувала 286 виставкових заходів, у тому числі 263 в Україні та 23 експозиції на міжнародних виставках-ярмарках за кордоном, учасниками яких стали 15667 підприємств й організацій.

Фахівці торгово-промислових палат у звітному періоді провели 99399 експер-

тиз нафтопродуктів, вугілля, металобрухту, продукції машинобудівної, сільськогосподарської, харчової та інших галузей економіки. Засвідчено і видано 484957 сертифікатів походження товарів, що майже на 14 тис. більше, ніж у 2006 році. Для задоволення інформаційних потреб вітчизняним суб'єктам господарювання нині надається 22 види послуг, іноземним – 13 видів. Завершився тривалий процес впровадження

в Україні системи карнетів АТА. З березня цього року ТПП України за дорученням Кабінету Міністрів почала видавати їх українським підприємцям, які тимчасово вивозять за межі країни товари, машини, обладнання, виставкові експонати без сплати мита.

2007 року Міжнародний комерційний арбітражний суд при ТПП України розглянув 321 справу, Морська арбітражна комісія – 13 справ. У Міжнародній академії фінансів та інвестицій ТПП України навчалися, пройшли підготовку та перепідготовку 24607 спеціалістів органів державної влади і місцевого самоврядування, працівників регіональних палат, членів палати, що близько в 2,5 раза перевищило показник 2006 року.

Ділові заходи Торгово-промислової палати України висвітлювала, крім її друкованого органу – журналу "Діловий вісник", газета "Урядовий кур'єр". Торік започатковано новий проект – телевізійну передачу "Палата". У спеціальних випусках на п'ятому каналі Українського телебачення транслювалися сюжети про діяльність Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Львівської, Миколаївської, Рівненської, Сумської, Чернівецької, Черкаської і Хмельницької регіональних палат.

Отто Ковчар,
член Ради ТПП України,
президент Закарпатської ТПП.

На фото. Із доповіддю про роботу національної та регіональних палат у 2007 році виступає президент ТПП України С. П. Скрипченко.

ПАЛАТА ПРЕДСТАВИЛА УКРАЇНУ НА ЕКОНОМІЧНОМУ ФОРУМІ В СТОКГОЛЬМІ

Українська делегація на чолі з першим віце-президентом, генеральним секретарем ТПП України Віктором Яновським взяла участь у глобальному форумі з питань сталого економічного розвитку, що проходив у травні в столиці Швеції – Стокгольмі.

За програмою форуму відбувся і спеціалізований семінар "Український ринок для інновацій та економічного розвитку", у ході якого Надзвичайний і Повноважний Посол Укра-

їни в Швеції Анатолій Пономаренко і Віктор Яновський розповіли про умови ведення бізнесу в Україні, представили інвестиційні можливості держави.

Члени української делегації побували в Торгово-промисловій палаті Стокгольма, де обговорили з колегами перспективи співпраці національних палат двох країн у рамках угоди, підписаної в січні цього року в Києві під час офіційного візиту до нашої держави урядової шведської делегації.

Засідання Президії та Ради Закарпатської ТПП

На засіданнях Президії та Ради, що відбулися 6 березня, підведено підсумки організаційної і господарської діяльності Закарпатської ТПП у 2007 році, обговорено шляхи подальшого розвитку палати як невід'ємної складової єдиної системи ТПП України. Виступаючи перед учасниками, президент ЗТПП О. О. Ковчар наголосив, що впродовж минулого року діяльність палати спрямовувалась на виконання покладених на неї завдань та реалізацію повноважень згідно із Законом "Про Торгово-промислові палати в Україні", Статутом ЗТПП, іншими нормативно-правовими документами. Особлива увага приділялася розширенню співробітництва підприємницького загалу області з вітчизняними та іноземними партнерами, сприянню розвитку

На фото. Президія Закарпатської ТПП обговорює звіт про діяльність палати у 2007 році.

ного розвитку". Великою популярністю у підприємців користуються організовані палатою бізнес-зустрічі "Міжнародні контактні дні", презентації вітчизняних і зарубіжних виробників, поїздки на міжнародні виставки-ярмарки, ділові місії в Україні й за кордоном.

Успішний розвиток діяльності Закарпатської ТПП пов'язаний, насамперед, з економічним благополуччям і активністю господарюючих суб'єктів, у першу чергу – членів ЗТПП. А це – 234 підприємства й організації промислової, аграрної, банківської, страхової, туристичної, транспортної та інших сфер діяльності. Порівнюючи з попереднім ро-

податкового, банківського, страхового законодавства, а також спеціалізовані курси "Правові та практичні аспекти державних закупівель в Україні".

Загалом позитивно оцінюючи діяльність Закарпатської ТПП у 2007 році, члени Президії і Ради наголошували на необхідності подальшої активізації в межах статутних завдань та законодавчо закріплених повноважень взаємодії палати із представницькими і виконавчими органами влади, державними і бізнесовими структурами та їх об'єднаннями. Дедалі зростаючий інтерес підприємців, особливо представників малого бізнесу, до спів-

інвестиційної діяльності й залученню інвестицій у перспективні галузі економіки Закарпаття.

Члени Президії і Ради у виступах відзначали активну діяльність Закарпатської ТПП на міжрегіональному та міжнародному рівнях. Сприяє цьому взаємодія палати з місцевими й центральними органами влади, зі спорідненими і партнерськими вітчизняними та іноземними організаціями. Прикладом може слугувати успішна реалізація спільних програм і проєктів: із ТПП області Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина) – європейської навчально-тренінгової програми "Плато" та навчального проєкту в рамках Програми сусідства "Угорщина-Словаччина-Україна INTERREG IIIA/TACIS"; із Кошицькою і Тренчинською регіональними ТПП (Словаччина), торгово-промисловою палатою Західної Фландрії (Бельгія) – словацько-українсько-фламандського проєкту "E-PLATOn: Slovakia, Ukraine and Flanders"; із регіональними палатами повітів Марамуреш і Сату-Маре (Румунія) – проєкту "RURCED – Румунсько-український регіональний центр економіч-

На фото. Робочі фрагменти засідання Ради Закарпатської ТПП.

ком, у 2007-му спостерігалось зростання обсягів послуг, які надаються суб'єктам підприємницької і зовнішньоекономічної діяльності області, в тому числі – пільгових послуг членам ЗТПП. Загальні обсяги реалізації послуг збільшилися на 16,5% і склали 2986,3 тис. грн. Спеціалістами палати впродовж року проведено 4124 експертизи, виконано 324 заявки з оцінки різних видів рухомого й нерухомого майна, видано 9212 сертифікатів походження українських товарів, виконано 1491 замовлення на перекладацькі послуги. Щомісяця Закарпатська ТПП організувала виїзні семінари з питань митного,

праці з палатою зобов'язує та, водночас, стимулює до розширення представницьких і посередницьких функцій, а також до зростання кількісного та якісного складу традиційних палатівських послуг – від надання консультацій з питань господарської, у тому числі зовнішньоекономічної діяльності, до здійснення юридично-правового супроводу різних форм підприємництва.

Марта Манцулич,
секретар Президії і Ради ЗТПП,
віце-президент ЗТПП.

Примітка.

Докладна інформація про діяльність Закарпатської ТПП у 2007 році розміщена в "ДВ" №1-2 (141-142) 2008 р. на стор. 4-5.

На фото. У президії – президент Жешувської ТПП (Польща) М. Лаговскі, президент Підкарпатської господарчої палати (Польща) Г. Кубаль, відповідальний секретар ТПП області Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина) К. Варга, президент Закарпатської ТПП О. Ковчар, президент Пряшівської ТПП (Словаччина) С. Чорей та виконавчий директор цієї палати Г. Вірчікова.

Чотиристороння коопераційна зустріч представників прикордонних регіонів

У рамках проекту “Підвищення конкурентоспроможності малих і середніх підприємств у прикордонних регіонах Словаччини, Угорщини, Польщі та України”, спрямованого на зміцнення добросусідських стосунків, відкриття нових можливостей для співпраці, підтримку розвитку й удосконалення діяльності суб'єктів господарювання, 22–23 квітня у м. Пряшеві відбулася коопераційна зустріч представників регіональних торгово-промислових палат, підприємницьких структур, а також фахівців з питань митної справи, податкової політики, аудиторської діяльності зі Словаччини, Угорщини, Польщі, України.

Делегацію від Закарпаття, до складу якої входили керівники підприємств і організацій: ТОВ АФ “Респект-Конфіденц” – В. Яцко, ТОВ “Закарпатський завод малих архітектурних форм” – І. Устич, ВАТ “Патент” – І. Ключевський, ТОВ “Нострадамус Плюс” – Т. Дочинець, приватні підприємці О. Бордей та Й. Співак, очолював президент Закарпатської ТПП О. Ковчар. У зустрічі брав участь Генеральний консул України у м. Пряшеві Є. Перебийніс.

Учасники зібрання мали змогу представити інформацію про соціально-економічний стан своїх регіонів, перспективні галузі для інвестування, налагодити безпосередні ділові стосунки з потенційними зарубіжними партнерами, висвітлити важливі аспекти законодавчо-нормативного регулювання господарської, в т.ч. зовнішньоекономічної діяльності у Словаччині, Угорщині, Польщі та Україні.

Ольга Юсипович,

секретар української частини Українсько-словацької ділової ради, головний спеціаліст ЗТПП по роботі з членами палати, кадровій та оргроботі.

На фото. Переговори під час коопераційної зустрічі представників бізнесових кіл Словаччини, Угорщини, Польщі та України.

ПІДПИСАНО УГОДУ ПРО МІСЦЕВИЙ ПРИКОРДОННИЙ РУХ

Керівники зовнішньополітичних відомств двох країн Володимир Огризко та Ян Кубіш 30 травня підписали Угоду між Україною і Словацькою Республікою про місцевий прикордонний рух.

За інформацією прес-служби МЗС України, Угодою встановлюється спрощений порядок перетину кордону мешканцями прикордонних областей України і Словаччини, які проживають у межах 50-кілометрової зони від спільного державного кордону. Положення Угоди поширюються на мешканців 295 населених пунктів Закарпатської області України та 299 населених пунктів Словаччини.

Мешканці прикордонної зони отримуватимуть дозволи на спрощений перетин кордону з правом перебувати в межах прикордонної зони сусідньої держави не більше 30 днів з дати в'їзду. При цьому термін загального перебування не може перевищувати 90 днів упродовж 6 місяців.

Умовою для отримання дозволу є трирічний термін постійного проживання в населених пунктах прикордонної зони. Право на дозвіл матимуть також члени сімей (подружжя, діти та ін.), на яких ценз осілості (3 роки) не розповсюджується. Документами, що підтверджують постійне проживання в прикордонній зоні, є паспорт громадянина України та довідка про місце постійного проживання.

Дозвіл видаватиметься на строк до п'яти років (та не менше, ніж один рік) консультськими установами у можливо стислі терміни, але не більше 60 днів із дати подання заяви. Як виняток, в обґрунтованих випадках, розгляд заяви може тривати до 90 діб. При розгляді документів братимуться до уваги багаторазові перетини кордону громадянином у минулому, тобто враховано принцип добросовісності заявника (“bona fide”).

У разі порушення умов перебування в межах прикордонної зони передбачається накладення санкцій у вигляді заборони в'їзду або видворення зі Словаччини міграційною службою.

Загалом Угода про місцевий прикордонний рух враховує потреби прикордонних регіонів щодо забезпечення вільного пересування громадян, зміцнення прикордонної торгівлі, соціального та культурного обміну, поживавлення міжрегіонального співробітництва.

Невдовзі з дозволами на спрощений перетин кордону закарпатці можуть їздити до 33 населених пунктів Снінського округу, 47 – округу Собранце, 73 – округу Міхаловце, 49 – Гуменного округу, 81 – округу Требішов, 24 – округу Вранов над Топлоу, 15 – округу Медзілаборце.

Нагадаємо, що аналогічна угода з Угорщиною діє з 15 грудня 2007 року, з Польщею підписана цьогоріч – 28 березня. Разом з тим Європейська Комісія вже висловила зауваження щодо окремих її положень. Так, за законодавством ЄС, ширина прикордонної зони може становити максимум 30 кілометрів. Натомість у польсько-українській та угорсько-українській угодах, а відтепер і в словацько-українській прикордонні зони простягаються на 50 кілометрів. Ще одне зауваження стосується належного оформлення медичного страхування для громадян України, які підпадатимуть під дію угод про місцевий прикордонний рух.

Вл. інф.

УКРАЇНА - РУМУНІЯ

СПІЛЬНІ ЗАХОДИ ЗА СПІЛЬНИМИ ПРОЕКТАМИ

Закарпатська торгово-промислова палата й регіональні палати повітів Марамуреш і Сату-Маре продовжують реалізовувати спільні проекти в рамках Програми сусідства "Румунія-Україна", якими передбачено проведення економічних місій у регіонах країн-учасниць, зустрічей у форматі "workshop – професіонали для професіоналів", виставкових та інших ділових заходів.

Чергові зустрічі у форматі "workshop" за проектом "RURCED: Румунсько-український регіональний центр економічного розвитку" відбулися 10–12 березня в Ужгороді та 7–11 квітня у містах Бая-Маре та Сату-Маре. Основна мета їх проведення – вироблення представниками владних і бізнесових структур, торгово-промислових палат, наукових установ, громадських

організацій спільного бачення стратегії розвитку транскордонного співробітництва, виявлення можливих сфер для активізації взаємодії як на регіональному рівні, так і на рівні окремих підприємств.

Практичними заходами, покликаними зміцнювати добросусідські відносини між регіональними громадами, відкрити реальні можливості для співпраці суб'єктів господарювання, стали організовані Закарпатською ТПП економічні місії підприємців нашого краю до Румунії: 21–23 травня до м. Бая-Маре, де водночас проходила міжнародна виставка "Європейський Союз у тебе вдома" та 28 травня – 1 червня до м. Сату-Маре, де тими днями працювала універсальна виставка-ярмарок за міпалатівським проектом "СамЕкспо".

Ще дві економічні місії та зустрічі у форматі "workshop" уже в рамках нового проекту "RU – ECON db CLUS: Румунія-Україна – спільна економічна база даних та ідентифікація кластерів", що реалізується ТПП повіту Марамуреш і Закарпатською ТПП, мали місце в Румунії 22–24 квітня та 5–7 травня. Закарпатці та їхні потенційні партнери з регіонів Бая-Маре і Сату-Маре ознайомилися з кластерними моделями організації спільної господарської діяльності, які впроваджуються у країнах Європи задля підвищення конкурентоспроможності національних підприємств.

Іван Бокоч,
спеціаліст відділу ЗЕЗ ЗТПП.

На фото.

Зустріч у форматі "workshop" в Ужгороді. Закарпатська ТПП – учасник виставки в Бая-Маре.

Генконсул Румунії задоволений розвитком міжрегіонального співробітництва із Закарпаттям

Завершується шестирічний термін перебування на посаді Генерального консула Румунії у м. Чернівці пана Ромео Сендулеску. На початку червня він відвідав Закарпаття, аби зустрітися з керівництвом області, представниками органів місцевого самоврядування, а також взяти участь у міжнародному семінарі на тему "Сучасний стан румунської національної громади в Закарпатті".

Спілкуючись із першим заступником голови Закарпатської облдержадміністрації Іваном Балогою, Ромео Сендулеску зазначив, що за час його роботи в Україні було докладено чималих зусиль для розвитку та поглиблення двосторонніх відносин між державами і зокрема прикордонними регіонами.

Зустріч у 2007 році президентів України і Румунії Віктора Ющенка і Траяна Бесеску в Закарпатті з нагоди відкриття міжнародного автомобільного пункту пропуску та мостового переходу "Солотвино – Сігет Мармаціей" на українсько-румунському кордоні набула історичного значення та стала початком нового етапу зовнішньоекономічних стосунків України і Румунії.

Знайшли своє вирішення і чимало питань, які порушувалися впродовж тривалого часу, про що свідчать реалізація 24 транскордонних проектів, налагодження співпраці між органами місцевого самоврядування прикордонних населених пунктів Марамурешського і Сату-Марського повітів Румунії та Закарпаття, підписання угод між громадами сіл-побратимів. У грудні 2007 року наміри про співпрацю скріпили відповідним протоколом повітова рада Марамуреша та Закарпатська облдержадміністрація. Налагоджено конструктивні зв'язки Закарпатської торгово-промислової палати з ТПП повіту Марамуреш, торгово-промисловими і сільськогосподарськими палатами повітів Сату-Маре і Ботошань.

Особливі уваги заслуговує досвід Закарпаття у забезпеченні культурних, освітніх, духовних потреб нацменшин, у тим

числі румунської. Це підтверджує проведений торік моніторинг щодо задоволення прав української меншини в повіті Марамуреш і відповідно румунської спільноти в Закарпатській області.

Генеральний консул вітає функціонування у нашому краї кафедри румунської мови та літератури в УжНУ, мережі дошкільних та загальноосвітніх закладів із румунською мовою навчання, діяльності румунської редакції на ЗОДТРК "Тиса", вирішення питання щодо фінансування румуномовної газети "Марамурешани".

Незабутні враження справили на Ромео Сендулеску фестивалі, культурно-мистецькі заходи, які за сприяння органів державної влади та місцевого самоврядування традиційно проводяться в області у місцях компактного проживання румунів. Збереженню та відродженню румунської культури сприяло встановлення у березні цього року в с. Біла Церква Рахівського району погруддя класика світової літератури Міхая Емінеску, присвоєння вже третьому серед румунських національних колективів – фольклорному ансамблю "Мугурел" звання "народний".

Іван Балого подякував Ромео Сендулеску за плідну співпрацю, ділові та дружні взаємини і висловив сподівання, що напрацьовані контакти матимуть продовження для вирішення низки питань, які сьогодні ще турбують румунську та українську спільноти. Ідеться про відновлення роботи мостового переходу "Солотвино – Сігет Мармаціей", відкриття нових пунктів перетину кордону в Тячівському та Рахівському районах, підписання угоди між Україною та Румунією про місцевий прикордонний рух, а також прискорення вирішення питання щодо відкриття в Ужгороді Генконсульства Румунії та консульського бюро в Тячеві.

За повідомленням управління інформації та зв'язків із громадськістю Закарпатської ОДА.

УКРАЇНА-УГОРЩИНА

СЕМІНАРИ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ПРОГРАМОЮ СУСІДСТВА

На початку квітня успішно завершився ще один спільний навчальний проект ТПП області Саболч-Сатмар-Берег (Угорська Республіка) та Закарпатської ТПП, який реалізовувався в рамках Програми сусідства "Угорщина-Словаччина-Україна INTERREG IIIA/TACIS" за підтримки Європейського Союзу. Основна мета проекту полягала у підвищенні управлінської кваліфікації представників малого й середнього підприємництва нашого краю та сусідів-угорців, зміцненні добросусідських відносин між регіональними громадами, знаходженні нових відправних точок для розширення взаємодії владних і бізнесових структур, громадських організацій.

У ході спеціалізованих семінарів і тренінгів, які щомісяця проходили в м. Ніредьгаза, організатори й керівники проекту, популяризуючи європейський досвід ведення бізнесу, ефективно забезпечували професійну консультаційну та навчальну допомогу. Сучасні методики викладання – тема-

тичні лекції, розгляд бізнес-кейсів, опрацювання методичних матеріалів, індивідуальні завдання, майстер-класи, ділові ігри, дискусії та "мозкові" штурми давали змогу умовно наблизити учбовий процес до реального життя.

Українські учасники у партнерстві з угорськими (а їх у кожній групі було порівну – по десять чоловік з кожної сторони) моделювали конкретні ситуації, ставили перед собою завдання, пов'язані з удосконаленням управління на своєму підприємстві: визначали стратегію, оптимізували бізнес-процеси, створювали нові можливості для підвищення результативності бізнесу. Популярністю користувалися так звані "круглі столи", на яких можна було не лише поділитися проблемами, з якими в повсякденній діяльності стикаються керівники малих і середніх підприємств, а й дізнатися, що з цього приводу думають угорські колеги, який підхід до вирішення бачать інші учасники. Зрештою, переконатися, що бізнес як такий не має суттєвих відмінностей ні в Україні, ні в країнах ЄС.

По завершенні навчального проекту учасники отримали відповідні сертифікати про успішне підвищення кваліфікації – з умінь будувати команду фахівців та з набуття навиків із реалізації продукції. До цього залишається додати, що спільна участь українських та угорських підприємців у навчальних заходах сприяла й налагодженню та розвитку ділових стосунків у дусі взаємної довіри і партнерства.

Катерина Зейкан,
секретар Українсько-угорської секції ТПП України,
начальник відділу ЗЕЗ ЗТПП.

Угорщина розвиватиме транспортні магістралі в напрямку України

Угорський уряд прийняв рішення включити до державних програм розвитку на 2007–2013 роки ряд важливих об'єктів. Торік одним із пріоритетних було визнано проект спорудження ділянки "Ніредьгаза-Вашарошнамень" міжнародної автомагістралі М3 – складової частини П'ятого паневропейського транспортного коридору "Венеція-Трієст-Копер-Любляна-Будапешт-Ужгород-Львів" (за напрямком "Західний кордон – Київ"). Окрім того, пріоритетом названо і модернізацію залізничної автомагістралі "Солнок-Дебрецен-Загонь" та розвиток регіону Загонь на кордоні з Україною.

Важливою передумовою цього стало укладення в 2006 році угоди між урядами Угорщини та України про точки з'єднання автомобільних доріг на українсько-угорському кордоні в рамках П'ятого паневропейського транспортного коридору. Будівництво ділянки автомагістралі від Ніредьгази до Вашарошнаменя завдовжки 46 кілометрів, що дозволить швидкісним сполученням зв'язати прикордонну північно-східну частину Угорщини з Будапештом, передбачено завершити у 2010 році. Наступним місцем одного зі з'єднань швидкісної автодороги на кордоні у напрямку Ніредьгаза-Вашарошнамень-Чоп-Загонь-Ужгород-Мукачеве стане "Чоп-Загонь", іншого – "Дийда-Берегдоруц", що в напрямку Івано-Франківськ-Міжгір'я-Косіно-Дийда-Берегдоруц-Барабаш-Вашарошнамень-Ніредьгаза.

До категорії пріоритетних віднесено й проект комплексного розвитку регіону Загонь, який передбачає формування біля кордону з Україною логістичного центру, спроможного здійснювати

роль мосту транспортних перевезень між Азією, Росією, Україною і Західною Європою обсягом щонайменше 16 мільйонів тонн вантажів за рік. Слугувати цьому має реалізація проекту модернізації спорудженої ще всередині XIX століття ділянки залізничної магістралі "Солнок-Дебрецен-Загонь".

Зведення інтермодального логістичного центру "Фейнешлітке-Коморо" розпочнеться вже наприкінці нинішнього року в Загонському економічному районі, розташованому за 25 км від Ужгорода та за 2 км від Чопа. За інформацією, оприлюдненою Угорським холдингом із регіонального розвитку, нині ведуться відповідні проектні роботи для реалізації капіталовкладень, що складають 4,4 млрд. форинтів. Передбачається також реалізація двох автодорожніх і двох залізничних проектів. Загальна вартість робіт, які заплановано завершити у 2010 році, становитиме 38 млрд. форинтів.

Торік через Загонь переправлено залізницею 6 млн., а каміонами 3 млн. тонн товарів. Проте, за оцінкою угорських урядових експертів з питань впровадження проектів, на Загонь припадає всього 23 відсотки загального обсягу перевезення вантажів на східних кордонах Євросоюзу, тоді як на Брест – 48 відсотків. Попередні підрахунки передбачають, що до 2015 року в цьому напрямку вантажообіг може зрости на 60 відсотків. Для його забезпечення тут модернізують залізничну колію та збільшать її довжину. Рух каміонів до 2010 року буде переведений на автодороги в обхід населених пунктів.

Вл. інф.

“PLATO CARPATHIA”: новий формат співпраці торгово-промислових палат

Участь Закарпатської ТПП у новому бельгійсько-угорсько-румунсько-українському проекті "Plato Carpathia", що реалізується за підтримки Фламандського уряду, не достатньо назвати доброю нагодою розширити географію зовнішніх взаємин. Упродовж останніх років палата неодноразово виступала повноправним партнером у бізнес-проектах споріднених організацій з країн Європейського Союзу.

Цього разу проект здійснюється у рамках співпраці торгово-промислових палат Східної Фландрії (Бельгія), областей Саболч-Сатмар-Берег (Угорщина), Сату-Маре (Румунія) та Закарпаття. "Plato Carpathia" спрямовується, насамперед, на невеликі підприємства, зацікавлені в активізації зовнішньоекономічних зв'язків, і має на меті сприяти розвитку малого і середнього бізнесу шляхом вивчення та передачі передового досвіду підприємницької діяльності.

За узгодженням сторонами планом перший організаційний захід проходив з 14 по 17 квітня у м. Гент (Східна Фландрія) і зібрав координаторів проекту від торгово-промислових палат із кожної країни-учасниці. В ході робочих засідань було розроблено програму реалізації "Plato Carpathia", яка розрахована до грудня 2009 року. Відбувся і перший тренінг з формування ефективної команди координаторів. Аналогічне

навчання для представників великих підприємств (по два з кожної країни) пройшло в Бельгії на початку червня.

У цілому ж програма зосереджується на заходах, які проведуть координатори та представники великих підприємств у кожній країні-учасниці, і включає практичні бізнес-зустрічі, семінари, тренінги з використанням кейс-методу, інші прогресивні форми навчання та ділового спілкування підприємців.

Буде створено й спільну інтернет-платформу – з метою формування банку даних про діяльність, продукцію і послуги, комерційні пропозиції фламандських, угорських, румунських, українських підприємств, поширення інформації про умови господарської діяльності в країнах-учасницях, трансферу нових виробничо-торговельних технологій. Наразі першими претендентами на налагодження безпосередніх контактів із потенційними партнерами в режимі "online" виступили два фландрійські підприємства – хімічний комбінат у м. Зеле та завод із виробництва радіоелектроніки у м. Худвелд, з діяльністю яких координатори проекту ознайомилися, перебуваючи в Бельгії.

На фото. Координатори проекту "Plato Carpathia": Кейнарт Вім (ТПП Східної Фландрії), Отто Ковчар (Закарпатська ТПП), Каталін Варга (ТПП області Саболч-Сатмар-Берег) відпрацьовують схему подальшої взаємодії.

“Карпатський Єврорегіон” тримає курс на відродження

Із нагоди п'ятнадцятої річниці створення Асоціації "Карпатський Єврорегіон" 17 квітня в угорському місті Ніредьгаза відбулося урочисте засідання Ради цього міжрегіонального формування, що включає 19 регіонів Польщі, Румунії, Словаччини, Угорщини та України, представленої Закарпатським, Івано-Франківською, Львівською і Чернівецькою областями.

До складу закарпатської делегації, очолюваної головою облради Михайлом Кічковським, входили заступник голови облради Василь Брензович, начальник головного управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'язків та туризму облдержадміністрації Ернест Нусер, представник Міністерства закордонних справ України у м. Ужгороді Галина Гороховська.

Учасники засідання обговорили підсумки діяльності Асоціації та перспективи її подальшого розвитку. Хоча за 15 років регіон Центрально-Східної Європи зазнав значних змін, "Карпатський Єврорегіон" продовжує здійснювати своє важливе політичне покликання – сприяти забезпеченню регіональної безпеки і стабільності, розбудові прикордонної інфраструктури, формуванню атмосфери міжрегіональної співпраці, розвитку євроінтеграційних процесів, боротьбі з такими негативними явищами, як нелегальна міграція, наркобізнес, організована злочинність.

Водночас у виступах лунали зауваження щодо недостатньої ефективності функціонування Асоціації з окремих питань розвитку економічного і культурного співробітництва, а також відсутності дієвого механізму взаємодії з урахуванням інтересів і потреб усіх регіонів. Українська сторона висловила низку пропозицій, що стосувалися вдосконалення роботи комісії "Карпатського Єврорегіону", спрямованої на здійснення конкретних проєктів як в Україні, так і в інших країнах – членах "КЄ".

Загальні ж висновки представників усіх сторін були однастай-

ними: Асоціація "Карпатський Єврорегіон" за роки своєї діяльності стала важливим інструментом багатовекторного міжрегіонального співробітництва. Вона об'єктивно визнана повноправним суб'єктом європейської трансграничної політики, і сьогодні є дієвим партнером у багатогранній діяльності з розбудови об'єднаної Європи.

Заслугове уваги досвід участі у трансграничній співпраці в рамках "Карпатського Єврорегіону" Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернівецької областей, що дав поштовх для розвитку співробітництва в рамках інших єврорегіонів, до складу яких входить ряд областей України, і став суттєвим кроком уперед на шляху подолання стереотипу, свого часу розповсюдженому в урядових колах, щодо доцільності розширення повноважень місцевих громад і органів влади у сфері встановлення прямих міжрегіональних та трансграничних зв'язків.

Закарпатській області набути завдяки співпраці в "Карпатському Єврорегіоні" добросусідські відносини із сусідніми країнами сьогодні допомагають цілеспрямовано вирішувати соціальні й економічні проблеми, сприяють культурній міжнародній взаємодії. Прикладом слугують усталені партнерські зв'язки з областю Саболч-Сатмар-Берег Угорщини, з Кошицьким та Пряшівським самоврядними краями Словаччини, Марамурешським та Сату-Марським повітами Румунії, Підкарпатським воєводством Польщі, а віднедавна – з окремими регіонами Чехії та Німеччини.

Серед низки організаційних питань, розглянутих учасниками засідання, було визначення головної сторони на наступні два роки. Згідно зі Статутом Асоціації головування офіційно передано українській стороні. Чергове засідання Ради "Карпатського Єврорегіону" заплановано провести в обласному центрі Закарпаття в червні нинішнього року.

Вл. інф.

Ужгородська бізнес-зустріч фахівців лісової, деревообробної і меблевої галузей

На фото. У президії – заст. начальника Закарпатського облуправління лісів і лісового господарства В. Спачинський, віце-консул, керуючий торгово-економічним відділом Генконсульства Словацької Республіки в м. Ужгороді В. Радован, консул Генконсульства Угорської Республіки в м. Ужгороді Абрагам Ференц, перший секретар Представництва МЗС України в Ужгороді Д. Керечанин, президент Закарпатської ТПП О. Ковчар, Генконсул Румунії у м. Чернівці Р. Сендулеску, Генконсул України в м. Прашів Євген Перебийніс, начальник відділу Головного управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'язків і туризму Закарпатської ОДА В. Цап.

Сучасні вимоги українського лісопромислового ринку стимулюють сьогодні всіх його учасників до модернізації і впровадження високоефективних технологій, новітнього обладнання та матеріалів, аби забезпечувати випуск якісної, конкурентоспроможної та екологічно чистої продукції. Цілком зрозуміле прагнення господарюючих суб'єктів, діяльність яких базується на використанні відновлювального природного ресурсу – лісу, а також виробників і постачальників деревообробного устаткування дізнатися якомога більше про цей ринок, щоб зайняти на ньому чільне місце. Джерелом різнобічної та об'єктивної інформації про товари, ринки, конкуренцію слугують тематичні бізнес-зустрічі "Міжнародні контактні дні", які проводить Закарпатська торгово-промислова палата. Разом із тим участь у таких зустрічах – унікальна можливість зміцнити існуючі ділові зв'язки і встановити нові контакти.

Отож широка географія вітчизняного й зарубіжного представництва на традиційних "Міжнародних контактних днях", що проходили 25-26 березня, і цього разу була обумовлена актуальністю тематики, яка охоплювала важливі галузі економіки нашого краю – лісозаготівельну, деревообробну, меблеву. Діловий форум в Ужгороді обрали місцем зустрічі з потенційними партнерами підприємці з Естонії, Польщі, Румунії, Словаччини та Угорщини. Пропозиції австрійського бізнесу представляло Маркетингове бюро торгового відділу Посольства Австрії в Україні. З української сторони учасниками зустрічі були представники підприємств і організацій з Івано-Франківської, Київської, Львівської, Рівненської, Хмельницької, Чернівецької та Закарпатської областей.

Характерною особливістю "Міжнародних контактних днів" є залучення до конструктивного діалогу фахівців лісопромислового комплексу та вчених-лісівників. Враховуючи важливі екологічні функції, які виконують ліси України щодо формування кисневого балансу атмосфе-

ри, оздоровлення природного середовища, формування клімату на європейському континенті, водорегулювання, захисту ґрунтів від ерозії тощо, провідні науковці та практики прагнуть знайти вирішення спільного завдання, що вимагає врегулювання питань раціонального використання лісових ресурсів і їх відновлення, збереження біологічної розмаїтості.

Позаяк стале ведення лісового господарства є не тільки внутрішньодержавним пріоритетом, а й вимогою міжнародного співтовариства, нині в Україні реалізуються спеціалізовані міжнародні програми. Зокрема закарпатські представники швейцарсько-українського проекту розвитку лісового господарства в нашому краї "FORZA", що вже втретє стали учасниками "Міжнародних контактних днів", готові ділитися з колегами із області Карпатського регіону набутими знаннями й успішним досвідом у впровадженні нових методів господарювання у лісовій галузі. Найголовніше, що хочуть запровадити закарпатські лісівники, – методи наближеного до природи лісівництва. Йдеться про перехід до вибіркових рубок на протигагу суцільним, переформування одновікових деревостанів у різно-вікові мішані ліси, що є наближенішими до природних, а отже, стійкішими. Наші фахівці опанували прогресивні методи застосування у лісовому господарстві кластерного аналізу, ГІС-технологій. Усі пропонувані методи господарювання були апробовані на пілотних ділянках за-

карпатських лісів. Так, вибірковий вид рубок було застосовано на 126 ділянках у 14 лісгоспах області. Пробні ділянки закладено також на Івано-Франківщині у Делятинському лісгоспі.

Менеджер сектору економіки проекту Радміла Устич повідомила, що незабаром вийде у світ "Довідник карпатського лісівника" – польова книжка для лісника і лісничого, видання якої готується за ініціативи Координаційного центру швейцарсько-українського проекту "FORZA" в Ужгороді спільно із Закарпатським обласним управлінням лісового та мисливського господарства. До підготовки книжки залучені фахівці-практики та науковці Національного лісотехнічного університету України, Інституту екології Карпат НАН України, Українського науково-дослідного інституту гірського лісівництва ім. П. С. Пастернака. У "Довіднику карпатського лісівника" будуть представлені матеріали для лісівників-практиків про основи ведення лісового господарства, втілення принципів, методів і нормативів наближеного до природи лісівництва у Карпатах. Видання його саме на часі, тим більше, що попередній "Посібник карпатського лісівника" був видрукований ще 1980 року.

У цілому ж бізнес-зустріч "Міжнародні контактні дні" проходила за налагодженим упорядкованим як десятиріччя класичним сценарієм. Учасники мали змогу обговорити з потенційними партнерами важливі моменти, що стосувалися діяльності у лісозаготівельній, деревообробній, меблевій галузях, ознайомитися з технічними й технологічними новинками, зорієнтуватися у пропозиціях щодо співробітництва, узгодити взаємовигідні умови, запропонувати свою продукцію та послуги.

Пропозиції зарубіжних учасників стосувалися переважно поставок лісозаготівельної техніки, деревообробного обладнання й інструменту, меблів та допоміжних матеріалів для меблевого виробництва, а також імпорту лісоматеріалів, напівфабрикатів із деревини.

Відчутно зростає кількість українських виробників, що успішно працюють у деревообробному секторі та здатні представити не лише лісопилну продукцію, плитні матеріали, а й кінцеві вироби з деревини та меблі європейського зразка. Причін позитивною рисою розвитку вітчизняного ринку продукції деревообробки є той факт, що серед його учасників значну долю складають приватні підприємства. Відбувається відродження національних традицій ремісництва і майстерності теслярів, зокрема в дерев'яному домобудівництві. Збільшилось і число українських виробників обладнання та інструментарію для деревообробного виробництва, що свідчить про помітні зрушення в га-

лузі. Вітчизняні учасники зустрічі активніше спілкуються між собою, успішно знаходять спільні точки дотику.

Окрім підприємницького загалу, неабиякий інтерес до "Міжнародних контактних днів" проявляють владні структури краю, представники вітчизняного і зарубіжного дипломатичного корпусу. Наразі серед почесних гостей на зустрічі були перший секретар Представництва МЗС України в м. Ужгород Дмитро Керечанин, Генеральний консул України в м. Пряшів (Словаччина) Євген Перебийніс, Генеральний консул Румунії у м. Чернівці Ромео Сендунеску, комісар, аташе з питань внутрішніх справ при Посольстві Румунії в Україні Анастасію Тітус, начальник візового відділу Генконсульства Румунії в м. Чернівці Дорін Попеску, консул Генконсульства Угорської Республіки в м. Ужгород Абрагам Ференц, віце-консул, керуючий торгово-економічним відділом Генконсульства Словацької Республіки в м. Ужгород Васіл Радован, керівник маркетингового бюро Торговельного відділу Посольства Австрії у м. Львів Надія Богатиренко, начальник відділу Головного управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'язків і туризму Закарпатської ОДА Василь Цап. Лісогосподарську галузь краю представляли заступник начальника Закарпатського обласного управління лісового і мисливського господарства Валерій Спачинський, начальник відділу лісових ресурсів Роман Соболівський та головний спеціаліст цього відділу Артур Васько.

Ольга Ян.

“ЗОЛОТИЙ МЕРКУРІЙ” – СИМВОЛ УСПІХУ ДІЛОВОГО ДОНБАСУ

У рамках ділового прийому, присвяченого підсумкам діяльності Донецької торгово-промислової палати в 2007 році, 14 березня відбулася врочиста церемонія відзначення лауреатів і переможців регіонального конкурсу "Золотий Меркурій". Починаючи з 1997 року, ексклюзивною нагородою палати – бронзовою статуеткою "Золотий Меркурій" нагороджуються кращі підприємства Донецької області за вагомий внесок у розвиток пріоритетних галузей економіки, досягнення високого рейтингу у сфері виробництва якісної продукції, впровадження і реалізацію новітніх наукоємних розробок технологій, а також видатні вчені, відомі економісти та фахівці в різних сферах діяльності за особисті заслуги у справі примноження економічного потенціалу та зміцнення позитивного іміджу Донеччини.

Для участі в нинішньому заході в Донецькій ТПП зібралися представники близько 150 підприємств регіону – з Донецька, Артемівська, Маріуполя, Горлівки, Краматорська, Слов'янська, Харцизька та інших куточків Донбасу. Серед почесних гостей ділового прийому були присутні голова Донецької облдержадміністрації Володимир Логвіненко, заступник голови облради Володимир Ішков, представники державних структур, громадських організацій, діячі науки і культури. На запрошення президента Донецької ТПП Геннадія Чижикова у заходах брали участь віце-президент ТПП України Валерій Білий, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар, президент Московської ТПП Леонід Говоров, член правління ТПП м. Москви та президії Російської академії природничих наук Ірина Рукіна.

Переможців конкурсу "Золотий Меркурій" визначала незалежна ек-

На фото. Президент Донецької ТПП Геннадій Чижиков, президент Московської ТПП Леонід Говоров, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар.

пертна комісія, яку очолює ректор Донецького національного технічного університету, професор, доктор технічних наук, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки Олександр Мінаєв. Цьогоріч до конкурсних номінацій – за високий прогрес в експорті продукції, за високі досягнення в розвитку виробництва, послуг, в тому числі у сфері малого бізнесу, за високу якість продукції, за впровадження інноваційних технологій і наукових розробок, екологічних і ресурсозберігаючих технологій у виробництво, за благодійну діяльність – було вирішено додати ще дві, завдяки яким конкурс набув міжрегіонального статусу і вийшов на міжнародний рівень. У номінації "за сприяння розвитку міжнародної співпраці" нагороду отримала Московська, а "за сприяння розвитку міжрегіональної співпраці" – Закарпатська торгово-промислова палата, які, за визначенням експертної комісії, активно підтримують і розвивають співробітництво підприємств своїх регіонів із Донеччиною, створюючи міцні мости ділового партнерства.

Вл. інф.

“Круглий стіл” експертів з питань транскордонного співробітництва

Здійснюючи інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Президента України щодо реалізації курсу держави на європейську інтеграцію, Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень у м. Ужгороді (РФ НІСД) ініціює експертні обговорення проблем із цієї тематики. Одним із практичних заходів став міжнародний “круглий стіл” експертів на тему “Транскордонне співробітництво в контексті Європейської Політики Сусідства: активізація участі громадського суспільства”, проведений в Ужгороді 10 квітня за сприяння Фонду ім. Фрідріха Еберта.

У зверненні до учасників зібрання директор РФ НІСД Світлана Мітряєва зазначила, що після останнього масштабного розширення ЄС Європейська Комісія звела воедино свою “Східну Європейську Політику” та “Європейсько-Середземноморське партнерство” у нову “Європейську Політику Сусідства” з очевидним наміром створити альтернативу статті 49 Консолідованого Договору ЄС, яка надає всім європейським державам право на звернення із заявою про членство. Хоча Євросоюз і здійснює інтеграцію України у своє правове поле, проте, через віднесення її до простору сусідства, тобто до того рівня, на якому вже перебувають середземноморські сусіди Європи у Північній Африці й на Близькому Сході, про вступ до ЄС наразі не йдеться. У процесі продовження переговорів про укладання посиленої угоди, яка має замінити Угоду “Про партнерство та співробітництво”, представники Євросоюзу уникають пропозицій, пов’язаних із перспективою європейської інтеграції України. Поки що навіть не згадується про асоційоване членство, яке вже надано позаєвропейським країнам Барселонського процесу.

Нині проблема інтеграції України в за-

гальноєвропейське середовище винятково актуальна, наголосив у виступі заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень Валерій Воротін. Механізми і шляхи її вирішення вишукують на різних рівнях: від урядового до регіонального. Показово, що “круглий стіл” проводиться саме в Закарпатті, яке межує із центральноєвропейськими державами, має тісні соціальні, культурні, економічні транскордонні зв’язки, є членом Асоціації “Карпатський Єврорегіон”, котра в умовах нового розширення Європейського Союзу стає реальним інструментом транскордонного та міжрегіонального співробітництва. Наближення кордонів ЄС впритул до України актуалізувало проблему її взаємовідносин із сусідніми державами і вимагає визначення найбільш ефективної стратегії і тактики в нових умовах. Наразі перед Закарпатською обласною державною адміністрацією та обласною радою стоїть важливе завдання: ефективно використати геополітичних та гео економічних переваг області як “зовнішнього” регіону ЄС із метою прискорення її економічного та соціального розвитку. З огляду на це, транскордонні зв’язки виходять на одне з цільних місць.

Заступник голови Закарпатської обласної ради Василь Брензович зауважив, що в такому контексті важливі і зворотній зв’язок, а саме участь громадянського суспільства, територіальних громад в активізації процесів європейської інтеграції, транскордонного співробітництва, переговорного процесу з укладання Посиленої Угоди між Україною та ЄС. А основним робочим інструментом такого багатогранного і багатовекторного міжрегіонального співробітництва є спільна, перевірена часом структура – “Карпатський Єврорегіон”,

яка покликана сприяти вирішенню нагрілих проблем “Європейської Політики Сусідства”.

Про актуальність розглянутих учасниками “круглого столу” питань свідчать теми основних доповідей: “Європейська Політика Сусідства: виклики і можливості для України”; “Транскордонна політика України в рамках Європейської Політики Сусідства”; “Проблемні питання транскордонного співробітництва України після розширення Європейського Союзу”; “Центральноєвропейський досвід участі громадянського суспільства в транскордонному співробітництві: уроки для України”; “Перспективи Асоціації “Карпатський Єврорегіон”.

Серед інших, не менш важливих питань – політика залучення та інформування громадськості щодо транскордонного співробітництва з боку органів державної влади; шляхи впливу громадськості на позицію влади в активізації процесів євроінтеграції України та транскордонного співробітництва; роль засобів масової інформації в публічному обговоренні питань “Європейської Політики Сусідства”, європейської інтеграції України та можливостей транскордонного співробітництва.

Учасниками засідань “круглого столу” та дискусій були Ференц Абрагам (Генеральне консульство Угорської Республіки в м. Ужгороді), Брігітта Ласло-Майор (Міжнародний секретаріат “Карпатського Єврорегіону”), Іван Іванчо (Генеральне консульство України в м. Ніредьгза), Ольга Маргулікова (Міністерство внутрішніх справ Словацької Республіки). В обговоренні запропонованих організаціями питань взяли участь Олександр Сушко (Інститут Євро-Атлантичного співробітництва), Світлана Гуцал (Національний інститут стратегічних досліджень), Ірина Сушко (Центр миру, конверсії та зовнішньої політики України), Тетяна Сергієнко (НДІ Карпатознавства Ужгородського національного університету), Єва Кіш (Ужгородський відділ Інституту світової економіки НАН України), Владімір Бенч (Словацька асоціація зовнішньої політики), Василь Папп (Головне управління економіки Закарпатської облдержадміністрації), Отто Ковчар (Закарпатська торгово-промислова палата), Володимир Горбовий (Асоціація “Карпатський Єврорегіон”), Мирослава Лендел (Ужгородський національний університет), Микола Бойко (Асоціація економістів Закарпаття), Ірина Магдиш (незалежний культурологічний часопис “І”), Валентин Волошин (Фонд “Європейський Дім”), Віктор Біркович (Закарпатська об’єдрана) та інші.

Тетяна Сергієнко,
кандидат історичних наук.

Україна у Світовій організації торгівлі: плюсів більше, ніж мінусів

Україна стала повноправним членом Світової організації торгівлі, яка формує правила торговельно-економічної, інвестиційної, податкової, митної гри на глобальному рівні й суттєво впливає на умови економічного співробітництва в рамках регіональних угруповань. Протокол про приєднання нашої держави до Марракеської угоди про заснування СОТ, підписаний 5 лютого в Женеві Президентом України Віктором Ющенком і Генеральним директором СОТ Паскалем Ламі та ратифікований 10 квітня Верховною Радою України, набув чинності 16 травня.

Членство в СОТ відкриває широкі можливості для прискорення розвитку національної економіки завдяки створенню стабільного конкурентного внутрішнього ринку, впровадженню єдиних правил регулювання економічної діяльності. В очах світової спільноти статус України як члена СОТ є критерієм відповідності її економіки міжнародним стандартам бізнесу, торгівлі, інвестицій, а також своєрідним фільтром, через який необхідно пройти, аби доказати готовність вести ділові стосунки з іноземними партнерами за загальноприйнятими і зрозумілими їм правилами.

Нижче наведено узагальнений аналіз можливих позитивних та негативних економічних наслідків вступу України до Світової організації торгівлі, підготовлений за даними Міністерства економіки України.

ПЕРЕВАГИ ЧЛЕНСТВА В СОТ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Вступ до СОТ є вкрай суттєвим фактором формування привабливого іміджу України на міжнародній арені, що, насамперед, впливатиме на формування ефективного ділового середовища як для національних, так і для іноземних компаній, а також на економічний розвиток держави.

Недискримінація, передбачуваність, прозорість процедур та рівноправна торгівля – основні вимоги і водночас переваги СОТ, які ведуть до підвищення якості управління приватними і державними підприємствами, значно зменшують можливості для корупційних дій на всіх рівнях.

Із моменту приєднання до СОТ Україна отримує:

режим найбільшого сприяння у торговельно-мисловому просторі всіх країн – членів СОТ, тобто одночасне покращення умов торгівлі з 151 країною світу;

зменшення тарифних і нетарифних обмежень доступу українських товарів на товарні ринки країн – членів СОТ;

можливості захисту інтересів українських виробників згідно з прийнятою в СОТ процедурою розгляду торговельних спорів;

офіційний статус переговорного процесу зі створення зони вільної торгівлі з ЄС;

скасування квот на експорт української продукції металургійної промисловості до ЄС;

доступ до дешевших комплектувальних, устаткування та сировини;

забезпечення недискримінаційного транзиту товарів і послуг.

СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ ВИГРАЮТЬ ВІД ВСТУПУ ДО СОТ

Наслідки вступу України до СОТ матимуть специфічну форму для окремих секторів, що визначаються структурою виробництва в секторі, а також вихідним рівнем його захищеності. Тому варіанти економічної політики впливатимуть на різні сектори по-різному. Наприклад, зменшення тарифів вигідне для секторів, які були відносно незахищеними, або мали велику частку проміжного попиту, – вони виграють від зниження цін на фактори виробництва. Покращення доступу до ринків буде сприятливим для експортно-орієнтованих секторів, що стикаються зі значними торговельними обмеженнями на зовнішніх ринках.

Серед усіх галузей промисловості членство України в СОТ стане найкориснішим для металургійної та хімічної галузей. Найбільше значення матиме кращий доступ до ринку, а також

реформа тарифів, і, відповідно, краща доступність обладнання та матеріалів.

Іншими галузями, де збільшиться випуск продукції, є виробництво коксу та видобування неенергетичних матеріалів. Зростання виробництва в кожному з цих секторів може перевищити 10%.

За винятком готельно-ресторанного бізнесу, який безумовно виграє від реформи тарифів і, відповідно, здешевлення продукції харчової промисловості, сектор послуг демонструватиме помірне зростання сукупного випуску. Хоча за рахунок зниження бар'єрів для прямих іноземних інвестицій значно збільшаться обсяги послуг зв'язку.

Найбільше зростання експорту відбудеться в сільському господарстві, хімічній промисловості та металургії. Причём темпи зростання у цих секторах будуть набагато вищі за прогнозовані загальні середні експортні показники.

Зростання сукупного випуску тісно пов'язане із впливом на зайнятість населення. Підвищення попиту як на кваліфіковану, так і на некваліфіковану робочу силу буде спостерігатися, зокрема, у хімічній промисловості та металургії.

Споживачі отримають подвійний вигравш. По-перше, зростання промислового виробництва збільшує реальні доходи на фактори виробництва, і таким чином доходи домогосподарств. По-друге, більша пропозиція товарів споживання за нижчими цінами краще задовольнятиме потреби всіх верств населення.

ВПЛИВ ПРИЄДНАННЯ ДО СОТ НА МИТНУ ПОЛІТИКУ ДЕРЖАВИ

У 2005 році Верховна Рада України прийняла низку законів, спрямованих на приведення рівня митно-тарифного захисту у відповідність із вимогами СОТ. Завдяки цьому рівень лібералізації доступу до ринків України вже сьогодні більш ніж на 80% відповідає рівню зобов'язань, взятих у рамках переговорного процесу зі вступу до СОТ.

Приєднання до СОТ приведе до суттєвого збільшення частки оподаткованого імпорту в загальному обсязі імпорту. Окрім того, слід врахувати, що нині держава втрачає значні кошти внаслідок штучного заниження митної вартості. Отож можна стверджувати, що зниження митного тарифу не матиме негативних наслідків. Досвід країн Центральної та Східної Європи, країн колишнього СРСР, які набули членства в СОТ, свідчить, що різкого збільшення імпорту до України внаслідок вступу до СОТ не відбудеться.

Слід врахувати і той факт, що в Україні тарифом обкладається лише 31% імпортованих товарів, а енергоносії та поставки товарів у рам-

ках угод вільної торгівлі митом не обладаються, тобто вплив вступу до СОТ відіється тільки на вказаній частці.

Таким чином, сьогодні митно-тарифна політика відповідає вимогам членства України в СОТ, при цьому вона є виваженою і спрямованою як на лібералізацію зовнішньої торгівлі та легалізацію тівових потоків імпорту, так і на захист національного товаровиробника.

НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ЧЛЕНСТВА В СОТ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ВИРОБНИКІВ

Поряд із низкою переваг існують певні ризики від приєднання України до СОТ: загострення конкуренції на внутрішньому ринку; необхідність дотримання нових норм безпеки та якості продукції.

Запровадження правил СОТ у сфері стандартизації та сертифікації потребує суттєвих витрат для розроблення та впровадження нових інститутів і механізмів здійснення таких процедур. Значна частина витрат, пов'язаних із переходом до нових стандартів, припаде на вітчизняних виробників.

Угоди СОТ не встановлюють вимог щодо якості товарів, які реалізуються на внутрішньому ринку. Це залишається компетенцією урядів. Однак від українських експортерів держави – члени СОТ можуть вимагати підтвердження відповідності характеристик продукції міжнародним стандартам якості та безпеки. Необхідність дотримання міжнародних норм у цих сферах є передумовою підвищення конкурентоспроможності виробників як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках.

ЗМІНИ МИТНИХ ТАРИФІВ НА ОКРЕМІ ГРУПИ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Згідно з тарифними зобов'язаннями, які є невід'ємною частиною Протоколу про вступ України до СОТ, зміна ставок ввізного мита передбачається і на продовольчі, і на промислові групи товарів.

До набуття членства в СОТ середньозважена тарифна ставка по всій номенклатурі становила 7,02% (сільське господарство 18,19% та промисловість 6,11%), а з набранням чинності тарифних зобов'язань перед СОТ відповідно до зв'язаних рівнів по всій номенклатурі – 5,09% (сільське господарство 10,07% та промисловість 4,77%). Так само, середньорифметична діюча тарифна ставка по всій номенклатурі складала 6,51% (сільське господарство 13,84% та промисловість 4,40%), а після вступу до СОТ відповідно до зв'язаних рівнів

(Закінчення на 14 стор.)

Україна у Світовій організації торгівлі: плюсів більше, ніж мінусів

(Початок на 13 стор.)

по всій номенклатурі – 6,28% (сільсько господарство 11,16% та промисловість 4,85%).

НАСЛІДКИ ВХОДЖЕННЯ ДО СОТ НА МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНІ

У цілому, за експертними оцінками, членство України в СОТ зумовить додаткове підвищення добробуту населення на 3% та підвищення динаміки зростання ВВП до 2%.

Значною мірою економіка України вже зараз функціонує в умовах СОТ, позаяк секторальні зобов'язання, взяті в рамках переговорів, в основному відповідають діючому законодавству.

Кумулятивний вплив для галузей національної економіки від вступу України до СОТ за експертними оцінками матиме позитивний характер.

Найважливішою зміною, що визначатиме зростання як добробуту, так і реального ВВП, буде покращення доступу до ринків, зокрема для металургії, хімічної промисловості та сільського господарства. Лише ця зміна приведе до 6,4% кумулятивного зростання добробуту та 2,7% зростання реального ВВП. Це відбудеться завдяки збільшенню експорту та, відповідно, підвищенню попиту і цін на фактори виробництва в середині країни.

Вплив на добробут від зниження торгових бар'єрів пов'язаний із доступністю різноманітного переліку товарів і послуг за нижчою ціною. Стосується це і кінцевих споживачів, і підприємців, які матимуть кращий доступ до обладнання та товарів проміжного попиту, а також стає підставою для підвищення реальної продуктивності виробництва. Не менш важливим є зростанням прямих іноземних інвестицій у ключових секторах, що збільшує пропозицію факторів виробництва та, відповідно, веде до зростання ціни як на робочу силу, так і капітал.

Вплив на макроекономічне середовище полягатиме у наступному:

прискорення економічного зростання шляхом стабілізації митно-тарифного, інвестиційного, регуляторного законодавства, додаткове сукупне зростання добробуту та зростання ВВП;

збільшення реальної заробітної плати населення та підвищення ефективності праці;

створення умов для збільшення обсягів іноземних інвестицій в економіку України, підвищення щонайменше вдвічі темпів зростання іноземних інвестицій;

створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом із щорічним збільшенням обсягів експорту української продукції до ЄС не менш ніж на 10%;

суттєва детінізація імпорту через його подальшу лібералізацію із супроводжуваним зростанням доходів від зовнішньоекономічної діяльності державного бюджету на 5–10% щорічно;

пожвавлення виробництва в базових експортно-орієнтованих галузях (металургія, хімічна, аграрний сектор) внаслідок лібералізації режиму доступу до зовнішніх ринків та додаткового щорічного збільшення експорту продукції щонайменше на 7–10% (від 1,5–2 до 4 млрд. дол. США);

стимулювання розвитку секторів послуг, зокрема завдяки залученню прямих іноземних інвестицій;

зниження комерційних ризиків унаслідок встановлення стабільнішого режиму торгівлі, зменшення втрат українських експортерів через недискримінаційні умови застосування захисних механізмів;

прискорення структурних реформ і створення стимулу для підвищення конкурентоспроможності;

суттєве посилення ефективності заходів захисту внутрішнього ринку відповідно до процедур та правил судового вирішення спорів СОТ;

розширення асортименту та якості пропозованих товарів і послуг, зниження їх ціни;

щорічне загальне зростання виробництва щонайменше на 5–10%, збільшення зайнятості та доходів виробників, а, отже, розширення бази оподаткування, що має справити позитивний вплив на державний бюджет України.

Переваги для споживачів:
підвищення якості товарів і послуг;
здешевлення вітчизняних та імпортованих товарів і послуг;

розширення асортименту продукції.

Переваги для виробників:
суттєва лібералізація доступу українських товарів на світові ринки (продукти харчової промисловості, металургія, хімічна, машинобудівна продукція, споживчі товари);

зниження витрат ведення зовнішньоекономічної діяльності;

зниження вартості сировини, проміжної продукції та інвестиційних товарів;

зменшення втрат експортерів від дискримінаційних обмежувальних заходів;

посилення правового захисту національного товаровиробника шляхом доступу до прийнятого в СОТ механізму вирішення торгових суперечок;

забезпечення недискримінаційного транзиту товарів і послуг;

суттєве підвищення конкурентоспроможності виробництва і товарів виробничого та споживчого попиту через збільшення обсягів іноземного інвестування (до 3–5 млрд. дол. США щорічно).

ЗАХОДИ ДЛЯ УНИКНЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ПРИЄДНАННЯ ДО СОТ

Поряд із лібералізацією торговельного режиму та відкриття своїх ринків для імпортової продукції Угодами СОТ передбачено розгалужений механізм захисту внутрішнього ринку, який передбачає:

спеціальні захисні заходи у разі різкого зростання імпорту;

антидемпінгові заходи при імпорті за демпінговими цінами;

компенсаційні заходи у випадку скасування особливого режиму субсидіювання;

підвищення ставок митного тарифу та застосування квот при суттєвому погіршенні платіжного балансу країни;

надання державної підтримки вітчизняним виробникам, у тому числі експортерам;

використання субсидій, які не створюють негативного впливу на конкуренцію і спрямовані на підвищення конкурентоздатності виробників, у тому числі експортерів;

надання внутрішньої підтримки для розвитку сільського господарства, зокрема, застосування спеціального режиму оподаткування.

Нинішній розвиток політичного діалогу між Україною та Європейським Союзом базується на впровадженні нашої державою Стратегії інтеграції до ЄС, виконанні сторонами Угоди про партнерство та співробітництво, а також Плану дій Україна–ЄС, укладеного в 2005 році та пролонгованого ще на рік у 2008-му. Належна імплементація Плану дій Україна–ЄС сприятиме підписанню нової посиленої угоди, основною складовою якої стане угода про зону вільної торгівлі (ЗВТ). Створення ЗВТ означатиме формування спільного економічного простору України та ЄС у рамках економічної інтеграції до спільного європейського ринку через поетапну реалізацію чотирьох свобод – вільного руху товарів, послуг, капіталу та робочої сили.

У відповідності з рекомендаціями Європейської Комісії угода має передбачати:

повну лібералізацію торгівлі товарами, зокрема промисловою продукцією (у т.ч. енергоносіями, сільськогосподарськими товарами, продуктами рибальства та ін.);

зменшення нетарифних обмежень у торгівлі промисловими товарами шляхом гармонізації та взаємного визнання оцінки відповідності технічним стандартам ЄС;

зменшення нетарифних обмежень у торгівлі сільгосппродукцією в рамках співробітництва у сфері санітарних та фітосанітарних заходів;

значну лібералізацію ринків послуг;
забезпечення ефективного регулювання стосовно заохочення та захисту прямих іноземних інвестицій;
свободу заснування компаній;

запровадження заходів, спрямованих на поступове забезпечення вільного руху капіталу та здійснення платежів;

забезпечення прозорості й передбачуваності регулювання внутрішнього ринку України згідно з європейськими і міжнародними стандартами;

наближення внутрішньої політики України у сфері конкуренції, корпоративного управління, захисту прав інтелектуальної власності, державних закупівель та ін. до загальноприйнятних правил міжнародної і європейської практики;

забезпечення двостороннього митного співробітництва, зокрема спрощення митних процедур та підвищення ефективності діяльності митних органів у контексті сприяння торгівлі;

запровадження ефективного механізму врегулювання суперечок.

На думку експертів ЄС, це відповідає основним цілям двостороннього співробітництва в торговельно-економічній сфері у межах нової генерації угод Європейського Союзу з третіми країнами про створення ЗВТ у рамках Доського раунду багатосторонніх торговельних переговорів країн – членів Світової організації торгівлі. ЗВТ з Україною стане зразковою моделлю для запровадження відповідного торговельного режиму в країнах, охоплених Європейською політикою сусідства. До них належать Алжир, Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Єгипет, Грузія, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Лівія, Марокко, Молдова, Палестина, Сирія, Туніс, Україна. Через відсутність договірних відносин співпраця ще не налагоджено з Білоруссю, Лівією та Сирією.

Зона вільної торгівлі – новий етап відносин між Україною і Європейським Союзом

В експертних висновках щодо наслідків укладання угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС, оприлюднених за результатами громадських консультацій, організованих Міжнародним центром перспективних досліджень та Міжнародним інститутом порівняльного аналізу за підтримки Міністерства економіки України, наголошується: Україна поки що не готова до повної лібералізації своїх ринків для товарів з Євросоюзу. Перехідний період, під час якого вітчизняний бізнес адаптуватиметься до нових умов, триватиме від трьох до п'яти років. Деякі вразливі сектори (наприклад, сільське господарство) взагалі можуть бути виключені із зони вільної торгівлі. Відкриття наших ринків промислових товарів може відбуватися поступово та в асиметричному порівняно з ринками ЄС порядку. Митні тарифи з української сторони знижуватимуться теж поступово, тоді як Євросоюз скасує їх одразу після набуття чинності угоди.

Нині українські митні тарифи досить низькі, тому не можуть бути основною перешкодою для наших товарів на ринках ЄС. Бар'єром є відмінності у технічних і санітарних стандартах, системах стандартизації та сертифікації, а також викривлення умов конкуренції (наприклад, форма державної допомоги, яка надається підприємствам і галузям). Адаптація до стандартів і норм Євросоюзу дасть змогу прибрати бар'єри в короткостроковій перспективі та отримати кращий доступ на ринки ЄС – у середньостроковій. Однак і в цьому разі класична зона вільної торгівлі матиме обмежений позитивний вплив на економіку України.

Ще в 2004 році група незалежних експертів запропонувала нову формулу економічної і торговельної співпраці між Україною та ЄС через створення поглибленої зони вільної торгівлі, або ЗВТ+. На відміну від класичної, ЗВТ+ передбачає не тільки скасування митних тарифів на торгівлю товарами, а й лібералізацію торгівлі послугами та приведення регуляторного середовища України у відповідність із нормами Євросоюзу. Ця формула дозволить двостороннім відносинам вийти за межі існуючих домовленостей між ЄС та іншими країнами, що не є кандидатами на членство (наприклад, Чилі або країни Середземномор'я).

Формулу ЗВТ+, яка може слугувати інструментом модернізації української економіки та допомогти в забезпеченні сталого розвитку, було підтримано обома сторонами на останньому Ялтинському саміті Україна-ЄС. Виконання угоди про поглиблену вільну торгівлю дасть змогу прибрати нетарифні бар'єри для вітчизняних товарів на ринках ЄС, створити інституції та встановити прозорі правила гри для бізнесу, зменшити залежність економіки від змін політичного клімату. Більше того, створення зони вільної торгівлі з Євросоюзом зробить країну передбачуванішою, що зменшить її ризики та відкриє можливості для інвестицій.

Президент України Віктор Ющенко та комісар Єврокомісії з питань торгівлі Пітер Мендельсон під час оголошення 18 лютого в Києві офіційного початку переговорного процесу зазначили, що запровадження режиму вільної торгівлі відбуватиметься у форматі ЗВТ+ з акцентом на регуляторному співробітництві. Наповнення майбутньої ЗВТ+ спрямовуватиметься на досягнення максимально глибокої економічної інтеграції, до якої будуть готові сторони, та не матиме аналогів із попередньої практики Євросоюзу.

Зважаючи на те, що невід'ємною частиною поглибленої ЗВТ+ буде приведення українського законодавства та практики у відповідність до норм ЄС, особливого значення набуває положення щодо застосування міжнародних і європейських стандартів та інструментів у відповідних сферах співпраці. Водночас майбутня ЗВТ+ базуватиметься на домовленостях, уже досягнутих у рамках багатостороннього переговорного проце-

су, а також на результатах двосторонніх переговорів з ЄС під час вступу України до СОТ.

Наша держава має сформувати чітку спільну позицію стосовно практичних засад створення ЗВТ+ з урахуванням у повній мірі національних інтересів на основі відповідних переваг та потенційних загроз як для вітчизняних споживачів, так і галузей національної економіки, що формують реальний ВВП країни, забезпечують відповідний рівень добробуту населення. При цьому темп відкриття та лібералізації ринків України мусить відповідати темпам пристосування вітчизняних суб'єктів господарювання до нового рівня конкуренції на внутрішньому ринку.

Кінцевий формат і зміст ЗВТ+ залежатиме від переговорного процесу, як і позитивні та негативні наслідки для окремих секторів, які неможливо буде повністю уникнути. Однак відсутність змін коштуватиме країні набагато більше, ніж втрати, яких можуть зазнати деякі галузі. Саме тому важливо якнайглибше проаналізувати можливі наслідки, аби вжити заходів, що допоможуть зменшити втрати та збільшити вірогідність змін на краще.

Європейський Союз хоч і не готовий нині запропонувати Україні перспективу членства, проте й не може залишити її осторонь інтеграційних процесів. Тим паче, що ЗВТ+ є стандартним інструментом співпраці ЄС із третіми країнами. Пропонуючи поглиблену вільну торгівлю, Євросоюз погоджується на отримання Україною доступу до своїх ринків товарів, послуг і капіталу та економічну інтеграцію. Втім, зауважують експерти, не варто забувати про економічні інтереси, які ЄС захищатиме під час переговорів щодо ЗВТ+. Великі виробники сільськогосподарської продукції у Франції, Іспанії та Італії, занепокоєні ймовірністю зростання конкуренції з боку українських товарів, можуть вимагати виключення сільськогосподарської продукції з угоди про вільну торгівлю. Схожі занепокоєння вже існують серед виробників чорних металів і хімічної продукції у Німеччині та Франції.

ЄС намагатиметься захистити власні ринки з допомогою правил походження товарів, що не підлягають переговорам і розробляються Євросоюзом за досить непрозорими механізмами. Тому завданням ЗВТ+ є зменшення обмежувального впливу правил походження товарів через приєднання України до Паневросередземноморської території кумуляції. Це дасть нашій державі можливість використовувати матеріальні ресурси з 43 країн (члени ЄС, Туреччина, Швейцарія, країни ЕФТА та Середземномор'я) у виробництві товарів, які потім будуть безмитно експортовані до ЄС.

За висновками експертів, реалізація положень про ЗВТ+ потребуватиме значних витрат як із державного бюджету, так і з гаманця українського бізнесу. Насамперед витрат на гармонізацію нашого законодавства з так званим добробом Європейської спільноти (Acquis communautaire), який постійно змінюється. Розбудова відповідних інституцій і правил гри для бізнесу також потребуватиме додаткового фінансування.

Пристосування до нових стандартів обернеться для вітчизняних виробників збільшенням витрат у короткостроковій перспективі. Однак у довгостроковій – сприятиме підвищенню конкурентоспроможності національної продукції та, як наслідок, збільшенню її експорту на світові ринки. Крім того, підвищення якості продукції зміцнить позиції виробничих підприємств на внутрішньому ринку. У свою чергу, українські споживачі матимуть доступ до якісніших та дешевших товарів і послуг.

Проте, незважаючи ні на які сприятливі перехідні періоди, не всі вітчизняні підприємства зможуть витримати тиск конкуренції. У довгостроковій перспективі можливе скорочення виробництва в так званих старих секторах промисловості, а також сільськогосподарстві. Натомість виникатимуть реальні потреби розвитку ви-

робництва в сучасних секторах, зокрема високих технологій. Тому вже тепер можна зосереджувати увагу на перепідготовці фахівців, аби користатися з нових можливостей та мінімізувати негативні наслідки.

Як будь-яке рішення у сфері державної політики, лібералізація торгівлі товарами та послугами матиме своїх прихильників і противників. В Україні, за експертними свідченнями, посилення конкуренції з незадоволенням зустрінуть галузеві групи, що представляють чутливі галузі економіки (харчова, легка, хімічна промисловості, автомобілебудування). Тоді як вітчизняні металурги, а також виробники залізної руди і трейдери металобрухту представляють групу, що найбільш позитивно сприйме інтеграцію України до європейських і світових ринків. Набуття членства в СОТ (отже, скасування квот на торгівлю металопродукцією) та гармонізація стандартів в рамках ЗВТ+ дає змогу уникнути тарифних та нетарифних обмежень і розширити присутність на ринках ЄС.

Що стосується сфери послуг, то асоціації – гравці на ринку фінансових послуг уже нині порушують питання про недоцільність лібералізації цього ринку для банків і страхових компаній. Водночас великий і середній бізнес зацікавлений у підвищенні вартості своїх активів, можливості продажу їх на вигідніших умовах та збільшенні інвестицій для модернізації застарілих основних фондів.

Впливовою, вважають експерти, буде й група інтересів, яку представляють держслужбовці різних рівнів. Тобто ті, хто змушений буде здійснювати регуляторну реформу, реформувати систему стандартизації і сертифікації та системи контролю за якістю сільськогосподарської і харчової продукції. Не секрет, що існуюча урядова вертикаль нині не в змозі створити прозорі правила гри та захистити інтереси національного бізнесу ні всередині країни, ні за кордоном. Яскравим прикладом цього є чотирнадцятирічна історія вступу України до Світової організації торгівлі.

Тому укладання угоди про вільну торгівлю з ЄС стане новим випробуванням і для уряду, і для бізнесу. На відміну від Європейської комісії, яка має багаторічний досвід аналізу можливих економічних і соціальних наслідків ЗВТ+ та консультується з бізнесом, українська сторона в таких переговорах є початківцем. Позиція уряду, в разі її формування за старими принципами – без консультативної з виразниками груп інтересів, може залишити державу з угодою, що матиме мінімальні позитивні наслідки для всіх і кожного.

Єдиний вихід – вироблення спільної позиції вітчизняного бізнесу і відкриття (за європейськими стандартами) лобіювання цієї позиції через український уряд. Важливо залучити до дискусії професійні спілки та незалежних експертів, що дозволить збалансувати інтереси трьох секторів суспільства – держави, бізнесу та громадськості. Прозорий процес підготовки до переговорів можливий за умови, коли всі позиції будуть вислухані, а інтереси враховані, коли жодна із захищених сторін не матиме змоги отримати більше в обхід інших.

Наразі Міністерство економіки України здійснює організаційні заходи, спрямовані на проведення консультацій з національними товаровиробниками та бізнесовими асоціаціями щодо перспектив ЗВТ+ між Україною та ЄС. Зокрема розроблено і розміщено на сайті <http://me.kmu.gov.ua> (на сторінці "Зона вільної торгівлі") комплексний запитальник "Щодо окремих аспектів укладання угоди про створення зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом", який охоплює всі можливі проблемні питання, пов'язані з торговельними інтересами в рамках доступу та функціонування на ринках країн – членів ЄС. У департаменті співробітництва з Європейським Союзом Мінекономіки зазначають, що отримані від представників бізнесу і громадськості відповіді на цей запитальник будуть враховані під час формування офіційної позиції України на переговорах з ЄС.

Отто Ковчар.

Формування конкурентоспроможної і життєздатної економіки – пріоритетний напрям регіональної стратегії розвитку Закарпаття

Основні стратегічні пріоритети розвитку нашого регіону – розвиток людини та підвищення соціальних стандартів життя, формування конкурентоспроможної і життєздатної економіки, поглиблення транскордонної та євро регіональної співпраці, розвиток туризму і курортно-рекреаційної сфери, просторова гармонія та охорона довкілля, а також критерії їх досягнення визначені у "Регіональній стратегії розвитку Закарпатської області до 2015 року", прийнятій на сесії обласної ради 28 грудня 2006 року.

Для забезпечення обговорення положень Регіональної стратегії, вироблення спільного формату пропозицій, подальшого формування операційних цілей і завдань рішенням Закарпатської облдержадміністрації були створені робочі групи з представників владних структур, політичних партій, бізнесових кіл, наукових, громадських та інших організацій. Вивчення думки громадськості та узагальнення результатів досліджень здійснювалося за участі експертів Канадського інституту урбаністики й українських експертів, задіяних у рамках реалізації в Закарпатті проекту партнерства Канада–Україна "Регіональне врядування та розвиток" за підтримки Канадського агентства міжнародного розвитку,

Наразі робоча група з розгляду питань формування конкурентоспроможної та життєздатної економіки розробила операційну програму, основу якої складають три основні операційні цілі: підвищення інноваційного рівня економіки; забезпечення ефективності, енерго- та ресурсозбереження у сфері господарювання; формування розгалуженої ринкової та інституційно-організаційної інфраструктури економіки.

Представникам бізнесу, державного сектору, самоврядних органів пропонуємо ознайомитися з наведеними у формі деталізованого робочого плану основними перспективними програмними завданнями, а також визначитися стосовно участі на договірних засадах у реалізації проектів та можливого власного внеску (грошові ресурси, земельні ділянки, інфраструктурне забезпечення, розробка інвестиційних проектів, оформлення дозволів і реєстрації, підготовка кадрів тощо). Пропозиції і зауваження слід надсилати на адресу Закарпатського регіонального центру проекту партнерства Канада–Україна "Регіональне врядування та розвиток": 88018 м. Ужгород, вул. Швабська, 71/А, оф. 8. Конт. тел.: (0312) 67-12-97.

CANADA-UKRAINE
Regional Governance
and Development Project

КАНАДА-УКРАЇНА
Проект "Регіональне
врядування та розвиток"

ОПЕРАЦІЙНА ПРОГРАМА

“ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ І ЖИТТЄЗДАТНОЇ ЕКОНОМІКИ”

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ 1

ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РІВНЯ ЕКОНОМІКИ

Довгострокове завдання 1.1

Вивчити попит на інноваційну продукцію в регіоні та забезпечити підтримку її комерціалізації. Провести моніторинг потреб підприємств у інноваціях, наявних у наукових і конструкторських установах розробок. Створити інформаційний каталог інновацій на основі зв'язку "попит–пропозиція".

Середньострокове завдання 1.1.1

Забезпечення регулярного вивчення попиту та пропозицій інновацій (2008–2013 рр.).

Завдання 1.1.1.1

Формування інформаційного каталогу попиту та пропозицій інновацій.

Короткий опис

Відпрацювання і здійснення ефективного дослідження можливостей поєднання науки та виробництва, трансферу технологій. Розробка анкет. Проведення спільного форуму науково-дослідного та виробничого секторів.

Результати

Інформаційний каталог попиту та пропозицій інновацій.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Обласний бюджет. Бюджети міжнародних фондів у рамках конкретних проектів та програм.

Виконавці

Ужгородський національний університет. Мукачівський технологічний інститут. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Управління освіти і науки Закарпатської ОДА.

Довгострокове завдання 1.2

Сприяття формуванню дієвої мережі "освіта–наука–виробництво", інноваційних центрів, центрів трансферу технологій та інших форм об'єднань зусиль науки, освіти, виробництва й фінансового капіталу (у т.ч. за участі малого і середнього бізнесу).

Середньострокове завдання 1.2.1

Становлення діяльності регіонального інноваційного центру. Створення дослідного парку (2008–2010 рр.).

Завдання 1.2.1.1

Співробітництво з Київським політехнічним інститутом (КПІ) для відпрацювання особливостей функціонування дослідного парку.

Короткий опис

Визначення особливостей функціонування дослідного парку, можливостей його короткотермінового функціонування у складі дослідного парку КПІ.

Результати

Початковий досвід функціонування дослідного парку.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Ужгородський національний університет.

Виконавці

Ужгородський національний університет.

Завдання 1.2.1.2

Пошук партнерів дослідного парку.

Короткий опис

Організаційна робота з пошуку партнерів, проведення початкових переговорів.

Результати

Визначені партнери дослідного парку.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Ужгородський національний університет. Мукачівський технологічний інститут. Інститут електронної фізики НАН України. Головне управління економіки Закарпатської ОДА.

Виконавці

Ужгородський національний університет. Мукачівський технологічний інститут. Інститут електронної фізики НАН України. Головне управління економіки Закарпатської ОДА.

Завдання 1.2.1.3

Здійснення техніко-економічного обґрунтування дослідного парку. Розробка початкового статуту, управлінської структури.

Короткий опис

Збір інформації з функціонування дослідних парків країни і світу. Вибір і використання ефективної методики для здійснення техніко-економічного обґрунтування дослідного парку, розробка статутних принципів його діяльності.

Результати

Розроблений початковий статут та управлінська структура дослідного парку.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Визначені партнери дослідного парку.

Виконавці

Визначені партнери дослідного парку.

Завдання 1.2.1.4

Розробка інноваційних проектів пілотних підприємств.

Короткий опис

Планування інноваційних проектів за до-

помогою маркетингових досліджень і засобів.

Результати

Інноваційні проекти пілотних підприємств дослідного парку.

Період реалізації

2009 р.

Джерела фінансування

Підприємства – учасники парку.

Виконавці

Підприємства – учасники парку.

Завдання 1.2.1.5

Організаційна робота зі створення дослідного парку

Короткий опис

Здійснення організаційної та реєстраційної роботи зі створення дослідного парку. Завершення роботи з підготовки статуту та управлінської структури. Розробка принципів вступної політики. Оголошення конкурсу, приваблення відповідних підприємств.

Результати

Діючий дослідний парк.

Період реалізації

2010 р.

Джерела фінансування

Визначені партнери дослідного парку.

Виконавці

Визначені партнери дослідного парку.

Довгострокове завдання 1.3

Сприяти створенню пайових інвестиційних фондів із реалізації інноваційних проектів із залученням ресурсів державного та місцевих бюджетів, приватного капіталу.

Середньострокове завдання 1.3.1

Створення пайового інноваційно-інвестиційного фонду.

Завдання 1.3.1.1

Пошук партнерів пайового інноваційно-інвестиційного фонду.

Короткий опис

Проведення організаційної роботи з пошуку партнерів.

Результати

Визначені партнери пайового інноваційно-інвестиційного фонду.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Обласний бюджет. Державний бюджет. Бюджет УжНУ та інших науково-дослідних установ. Бюджети міжнародних фондів.

Виконавці

Ужгородський національний університет. Мукачівський технологічний інститут. Інститут електронної фізики НАН України. Головне управління економіки Закарпатської ОДА.

Завдання 1.3.1.2

Розробка статуту пайового інноваційно-інвестиційного фонду.

Короткий опис

Формування статутних принципів і розробка статуту.

Результати

Розроблений початковий статут пайового інноваційно-інвестиційного фонду.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Визначені партнери.

Виконавці

Визначені партнери.

Завдання 1.3.1.3

Створення пайового інноваційно-інвестиційного фонду.

Короткий опис

Здійснення організаційної та реєстраційної роботи зі створення пайового інноваційно-інвестиційного фонду. Завершення роботи з підготовки статуту та управлінської структури. Оголошення конкурсу проектів за виробленими критеріями.

Результати

Діючий пайовий інноваційно-інвестиційний фонд.

Період реалізації

2009 р.

Джерела фінансування

Визначені партнери.

Виконавці

Визначені партнери.

ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ 2

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ, ЕНЕРГО- ТА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Довгострокове завдання 2.1

Забезпечити підвищення рівня ефективності господарювання через систему інституційних механізмів, охоплюючи досвід впровадження гнучких виробничих систем, схем поглибленої переробки, енерго- і ресурсозбереження та ін.

Середньострокове завдання 2.1.1

Підтримка створення сервісного центру з функціями аудиту технологій за критеріями екологічності, енерго- та ресурсозбереження (2008–2009 рр.).

Завдання 2.1.1.1

Проведення спільно із спеціалістами УжНУ, зокрема інженерно-технічного факультету, підготовчої роботи зі створення сервісного центру.

Короткий опис

Вивчення організаційного формату центру та принципів його функціонування. Здійснення підбору та визначення структури партнерів.

Результати

Напрацьовані висновки і пропозиції щодо створення сервісного центру.

Період реалізації

2008 р.

Джерела фінансування

Обласний бюджет. Бюджет УжНУ. Бюджети міжнародних фондів у рамках конкретних проектів та програм.

Виконавці

Ужгородський національний університет. Головне управління економіки Закарпатської ОДА.

Завдання 2.1.1.2

Розробка статуту і заснування сервісного центру.

Короткий опис

Формування статутних принципів і розробка статуту. Проведення організаційної та реєстраційної роботи зі створення сервісного центру. Розробка управлінської структури сервісного центру. Підготовка пілотних проектів, розробка маркетингової політики.

Результати

Діючий сервісний центр із функціями аудиту технологій за критеріями екологічності, енерго- та ресурсозбереження.

Період реалізації

2009 р.

Джерела фінансування

Обласний бюджет. Бюджет УжНУ. Бюджети міжнародних фондів у рамках конкретних проектів та програм.

Виконавці

Ужгородський національний університет. Головне управління економіки Закарпатської ОДА.

Довгострокове завдання 2.2

Сприяти економічно ефективному та екологічно доцільному залученню і використанню власного природно-ресурсного потенціалу та мінерально-сировинної бази (зокрема в добувній, деревообробній, меблевій промисловостях, виробництві будівельних матеріалів та ін.). Стимулювати підвищення питомої ваги орієнтованого на внутрішній ринок промислового виробництва продукції поглибленої переробки та кінцевого споживання, заохочувати збільшення в обсягах експорту питомої ваги продукції з високим ступенем переробки.

Середньострокове завдання 2.2.1

Підтримка інвестицій у визначені об'єкти (2008–2015 рр.).

Завдання 2.2.1.1

Підтримка інвестицій у відкриття філій і нових машинобудівних підприємств (переважно з виробництва електроніки та екологоорієнтованих) у визначених місцевостях.

Короткий опис

Визначення території розміщення проекту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта. Заснування підприємства чи філії.

Результати

Філії та нові машинобудівні підприємства. Покращення структури економіки та розбудова машинобудівного кластеру.

Період реалізації

2009–2012 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет. Державні програми.

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління.

(Продовження на 18 стор.)

Формування конкурентоспроможної і життєздатної економіки – пріоритетний напрям регіональної стратегії розвитку Закарпаття

(Початок на 16 стор.)

Завдання 2.2.1.2

Підтримка інвестицій у підприємство з поглибленою переробкою кукурудзи (орієнтовно Ужгородський район).

Завдання 2.2.1.3

Підтримка інвестицій у підприємство з переробки яблук для отримання пектинового порошку (орієнтовно Тячівський район).

Завдання 2.2.1.4

Підтримка інвестицій у підприємство з переробки виноградних кісточок для отримання олії.

Завдання 2.2.1.5

Підтримка інвестицій у підприємство з переробки ягід та грибів (орієнтовно Міжгірський та Воловецький райони).

Короткий опис

Визначення території розміщення проекту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта. Заснування підприємства чи філії.

Результати

Нові агропромислові підприємства. Розбудова агропромислового кластеру за рахунок підприємств із поглибленою переробкою сировини.

Період реалізації

Завдання 2.2.1.2 – 2009–2011 рр.

Завдання 2.2.1.3 – 2011–2013 рр.

Завдання 2.2.1.4 – 2010–2012 рр.

Завдання 2.2.1.5 – 2008–2010 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет. Державні програми.

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління.

Завдання 2.2.1.6

Підтримка інвестицій у розширення існуючих підприємств для утилізації та переробки відходів деревини в єдиному виробничому циклі (орієнтовно смт Вилोक).

Завдання 2.2.1.7

Підтримка інвестицій у розширення існуючих підприємств для утилізації та переробки відходів деревини в єдиному виробничому циклі (орієнтовно Хустський район).

Завдання 2.2.1.8

Підтримка інвестицій у розширення існуючих підприємств для утилізації та переробки відходів деревини в єдиному виробничому циклі (орієнтовно Міжгірський район).

Завдання 2.2.1.9

Підтримка відкриття університетської спеціальності "технологія деревообробки" (орієнтовно на базі Мукачівського технологічного інституту або Закарпатського лісотехнічного коледжу).

Короткий опис

Завдання 2.2.1.6–2.2.1.8. Визначення території розміщення проекту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта. Заснування підприємства чи філії.

Завдання 2.2.1.9. Визначення базового об'єкта. Підготовча робота з розробки навчальної програми. Організаційна робота з Міністерством освіти. Відкриття спеціальності "технологія деревообробки".

Результати

Модернізовані та розширені деревообробні підприємства. Підготовка спеціалістів для деревообробного сектору з метою забезпечення потреб сучасного виробництва, досліджень і розробок у цій сфері. Розбудова деревообробного кластеру за рахунок підприємств із поглибленою переробкою сировини та відповідної освітньої підготовки.

Період реалізації

Завдання 2.2.1.6 – 2008–2010 рр.

Завдання 2.2.1.7 – 2011–2013 рр.

Завдання 2.2.1.8 – 2013–2015 рр.

Завдання 2.2.1.9 – 2009–2011 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет. Державні програми (завдання 2.2.1.6 – 2.2.1.8).

Державні програми. Міністерство освіти. Обласний бюджет. (завдання 2.2.1.9).

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління (завдання 2.2.1.6–2.2.1.8).

Мукачівський технологічний інститут або Хустський лісотехнічний коледж (завдання 2.2.1.9).

Завдання 2.2.1.10

Підтримка інвестицій у завод з утилізації побутових відходів.

Короткий опис

Визначення території розміщення проекту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Заснування підприємства чи філії. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта.

Результати

Нове підприємство з екологічно чистими технологіями.

Період реалізації

2013–2015 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет. Державні програми.

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління.

Завдання 2.2.1.11

Підтримка інвестицій у виробництво вапнякового добрива для зменшення кислотності ґрунтів (орієнтовно Хустський та Іршавський райони).

Завдання 2.2.1.12

Підтримка інвестицій у виробництво вапнякового добрива для зменшення кислотності ґрунтів (орієнтовно Іршавський район).

Завдання 2.2.1.13

Підтримка інвестицій у виробництво та розширену переробку цеолітів (орієнтовно Хустський район).

Короткий опис

Визначення території розміщення проєк-

ту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта. Заснування підприємства чи філії.

Результати

Нові підприємства з добування та переробки мінеральних ресурсів для цілей агропромислового сектору.

Період реалізації

Завдання 2.2.1.11 – 2010–2012 рр.

Завдання 2.2.1.12 – 2011–2013 рр.

Завдання 2.2.1.13 – 2013–2015 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет. Державні програми.

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління.

Завдання 2.2.1.14

Підтримка інвестицій у відкриття філій швейних підприємств у гірських районах (орієнтовно Хустський та Міжгірський райони).

Короткий опис

Визначення території розміщення проекту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта. Заснування підприємства чи філії.

Результати

Відкриття нових трудовітких підприємств. Сприяння вирішенню проблем зайнятості.

Період реалізації

2009–2011 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет. Державні програми.

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління.

Довгострокове завдання 2.3

Забезпечити розвиток альтернативних видів енергетики, у т.ч. малої гідроенергетики.

Середньострокове завдання 2.3.1

Підтримка інвестицій у визначені об'єкти альтернативної енергетики (2008–2015 рр.).

Завдання 2.3.1.1

Підтримка інвестицій у каскад малих гідроелектростанцій у басейні р. Уж.

Завдання 2.3.1.2

Підтримка інвестицій у каскад малих гідроелектростанцій у басейні р. Тиса.

Завдання 2.3.1.3

Підтримка інвестицій в інші види альтернативної енергетики.

Короткий опис

Визначення території розміщення проекту. Розробка інвестиційного проекту. Пошук партнерів. Отримання відповідних дозволів на будівництво об'єкта. Заснування підприємства.

Результати

Нові підприємства з виробництва енергії, не шкідливі для довкілля. Покращення енерговиробництва та енергозбереження.

Період реалізації

Завдання 2.3.1.1 – 2008–2010 рр.

Завдання 2.3.1.2 – 2010–2012 рр.

Завдання 2.3.1.3 – 2012–2014 рр.

Джерела фінансування

Бізнесові кошти. Обласний бюджет.

Державні програми.

Виконавці

Приватний бізнес. Закарпатське інвестиційне агентство. Головне управління економіки Закарпатської ОДА. Районні та місцеві органи управління.

Завдання 2.3.1.4

Підтримка відкриття університетської спеціальності електрик-енергетик для обслуговування відповідних об'єктів, забезпечення діяльності сервісних центрів з енергозбереження.

Короткий опис

Визначення розміщення навчальних приміщень. Підготовча робота з розробки навчальної програми. Організаційна робота з Міністерством освіти. Відкриття спеціальності.

Результати

Підготовка спеціалістів електрик-енергетик.

Період реалізації

2008–2010 рр.

Джерела фінансування

Державні програми. Міністерство освіти. Обласний бюджет. Бізнесові кошти.

Виконавці

Ужгородський державний університет.

**ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ 3
ФОРМУВАННЯ
РОЗГАЛУЖЕНОЇ
РИНКОВОЇ
ТА ІНСТИТУЦІЙНО-
ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ
ЕКОНОМІКИ**

Довгострокове завдання 3.1

Інтегрувати роботу органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і ділових кіл на створення кластерних систем за галузевими й функціональними пріоритетами соціально-економічного розвитку області.

Середньострокове завдання 3.1.1

Організаційна робота із забезпечення функціонування стратегічних підприємств за кластерними ознаками.

Завдання 3.1.1.1

Підтримка організаційних міжсекторних форумів із розвитку кластерної економіки у машинобудівному, деревообробному та агропромисловому секторах.

Короткий опис

Залучення підприємств для участі у міжсекторних форумах. Співпраця з міжнародними організаціями.

Результати

Підвищення рівня усвідомлення переваг та поступове забезпечення відповідних рішень щодо формування кластерної економіки у визначених секторах.

Період реалізації

2008–2015 рр.

Джерела фінансування

Закарпатська ОДА. Приватний бізнес. Кошти міжнародних організацій.

Виконавці

Закарпатська ОДА. Приватний бізнес відповідних секторів.

Довгострокове завдання 3.2

Сприяти формуванню привабливого інвестиційного та бізнесового клімату, зменшенню трансакційних витрат інвесторів та підприємств.

Середньострокове завдання 3.2.1

Створення агенції просування інвестицій нового покоління (2009–2010 рр.).

Завдання 3.2.1.1

Підтримка створення агенції просування інвестицій нового покоління.

Короткий опис

Пошук партнерів. Розробка статуту. Заснування та реєстрація агенції.

Результати

Діюча агенція просування інвестицій нового покоління.

Період реалізації

2009–2010 рр.

Джерела фінансування

Закарпатська ОДА. Приватний бізнес. Кошти міжнародних організацій.

Виконавці

Закарпатська ОДА. Приватний бізнес.

Середньострокове завдання 3.2.2

Створення мережі промислових парків (2008–2015 рр.).

Завдання 3.2.2.1

Підтримка створення промислового парку в Ужгородському районі.

Завдання 3.2.2.2

Підтримка створення промислових парків на інших територіях області.

Короткий опис

Пошук партнерів. Визначення території розміщення проектів. Підготовка техніко-економічного обґрунтування створення промислового парку.

Результати

Діюча мережа промислових парків.

Період реалізації

Завдання 3.2.2.1 – 2008–2010 рр.

Завдання 3.2.2.2 – 2010–2015 рр.

Джерела фінансування

Закарпатська ОДА. Районні та місцеві органи управління. Приватний бізнес. Кошти міжнародних організацій.

Виконавці

Закарпатська ОДА. Районні та місцеві органи управління. Приватний бізнес.

Середньострокове завдання 3.2.3

Розвивати інститути фінансового ринку, спільного фінансування.

Завдання 3.2.3.1

Забезпечення укладання і реалізації партнерських угод зі спільного фінансування.

Короткий опис

Організація навчальних семінарів і практики із застосування партнерських угод зі спільного фінансування.

Результати

Розвинені навички укладання і реалізації партнерських угод зі спільного фінансування.

Період реалізації

2009–2015 рр.

Джерела фінансування

Закарпатська ОДА. Районні та місцеві органи управління. Приватний бізнес.

Виконавці

Закарпатська ОДА. Районні та місцеві органи управління. Приватний бізнес.

**Державна відзнака
керівника – визнання
досягнень підприємства**

Закарпаття здавна відоме своїми мінеральними водами, винами і коньяками. Проте є ще один вид продукції, що користується великим попитом не тільки в Україні, а й близькому і далекому зарубіжжі. Це – славнозвісні хустські капелюхи. Історія їх виробництва бере початок із маленької артілі, яка ще в довоєнні часи виготовляла з вовни крисані та кептарі для верховинців.

Тривалий процес перетворення напівкустарної майстерні на сучасне виробництво фетрових пухових головних уборів розпочався у 1947 році. З часом Хустська фетро-фільцева фабрика – нині ТзОВ "Хустська фабрика фетрових головних уборів "Хуст-Фільтс" – стала одним із найбільших підприємств Європи у цій галузі.

Асортимент продукції елітної торгової марки "Хуст-Фільтс" сьогодні налічує понад 120 моделей модних жіночих і чоловічих капелюхів із кролячого пуху, а також панями, кепки, літні головні убори з різних матеріалів. Хустський капелюх не раз гідно представляв промисловість України на багатьох міжнародних виставках, зокрема в Парижі, Пловдіві, Загребі, Монреалі, Лейпцигу.

Нещодавно Указом Президента України "Про відзначення державними нагородами України працівників легкої промисловості" директора ТзОВ "Хустська фабрика фетрових головних уборів "Хуст-Фільтс" Івана Луп'яка нагороджено орденом "За заслуги" III ступеня за багаторічну сумлінну працю та вагомий особистий внесок у збільшення обсягів виробництва вітчизняної конкурентоспроможної продукції.

Президентську відзнаку керівник підприємства вважає заслуженим визнанням трудових досягнень згуртованого колективу, який дбає не так про нарощування темпів виробництва, як про випуск високоякісної і сучасної продукції. Тому не дивно, що хустський капелюх продовжує впевнено мандрувати країнами Європи, завойовуючи нові ринки та зберігаючи існуючі.

Для керівників підприємств, торгових і посередницьких організацій, зацікавлених у взаємовигідній співпраці з Хустською фабрикою фетрових головних уборів "Хуст-Фільтс", нагадаємо адресу підприємства:

90400 м. Хуст, вул. І. Франка, 175.

Тел./факс: (03142) 55078, 45645.

Ел. пошта: filz@khust.net

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Адреса: 88018 м. Ужгород, вул. Минайська, 14а

Тел./факс: (03122) 2-19-44, 2-65-38. Тел.: (03122) 2-35-49, 2-06-10, 2-07-11. E-mail: arhiv@uzh.ukrtel.net

В інформаційно-рекламному бюлетені Закарпатської торгово-промислової палати "Діловий вісник" №1-2 (141-142) 2008 р. опубліковано статтю директора Держархіву області, кандидата історичних наук Михайла Делегана "Державний архів Закарпатської області – скарбниця документальних пам'яток", у якій на фоні історичного ракурсу ведення архівної справи в нашому краї охарактеризовано структуру, основний склад та обсяг архівних фондів.

Цього разу увазі читачів пропонується методичний посібник "Примірна номенклатура справ приватного підприємства та пояснення щодо застосування", розроблений працівниками відділу формування Національного архівного фонду та діловодства Держархіву Закарпатської області, схвалений на засіданні експертно-перевірної комісії Держархіву (протокол №10 від 26.10.2006 р.). Дана публікація становитиме інтерес для широкого підприємницького загалу, зважаючи на те, що вітчизняне законодавство зобов'язує суб'єктів господарювання – юридичних осіб забезпечувати схоронність документів, нагромаджених за час їх діяльності.

ВЕДЕННЯ НОМЕНКЛАТУРИ СПРАВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Номенклатура справ – систематизований перелік найменувань справ, створюваних у діловодстві приватного підприємства, оформлений у відповідному порядку із зазначенням строків зберігання справ. Номенклатура справ є обов'язковим документом, який складається для створення єдиної системи формування справ, забезпечення їх обліку, швидкого розшуку документа за його змістом та видом, відбору документів на державне зберігання в процесі діловодства.

Принцип побудови запропонованої примірної номенклатури справ – функціональний, тобто за основними напрямками роботи приватного підприємства. Терміни зберігання документів та статті проставлені відповідно до зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 17.09.1998 р. №576/3016 Переліку типових документів, що утворюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, організацій і підприємств, із зазначенням термінів зберігання документів (зі змінами та доповненнями).

Примірна номенклатура справ носить рекомендаційний характер. Кожне приватне підприємство на основі примірної номенклатури розробляє індивідуальну номенклатуру справ з урахуванням лише тих документів, які фактично заведені на даному підприємстві. Документи (справи), які фактично не заведені, в індивідуальну номенклатуру справ підприємства не вносяться. За наявності документів (справ), не передбачених примірною номенклатурою справ, вони включаються до номенклатури, а терміни їх зберігання узгоджуються з керівниками відповідних архівних відділів райдержадміністрацій (міських рад).

Індивідуальна номенклатура справ підлягає погодженню з відповідним архівним відділом райдержадміністрації (міської ради) один раз на п'ять років. Щорічно номенклатура справ передруковується, перезатверджується директором приватного підприємства. В кінці року, на який складена номенклатура справ, заповнюється графа 3 "Кількість справ" та складається підсумковий запис про фактичну кількість справ для їх сумарного обліку.

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Директор приватного підприємства (назва)

(І.Б.П.)

" " 200__ р.

ПРИМІРНА НОМЕНКЛАТУРА СПРАВ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА (НАЗВА) НА _____ РІК

Індекс справи	Заголовок справи (тому, частини)	Кількість справ	Строк зберігання та номери статей за переліком	Примітка
1	2	3	4	5
ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА				
1	Установчі документи підприємства (статут, засновницький договір, довідки про реєстрацію, списки засновників та ін.)		До ліквідації підприємства ст. 11 Д	
2	Протоколи зборів засновників підприємства		До ліквідації підприємства ст. 3 Д	
3	Колективний договір		До ліквідації підприємства ст. 406	
4	Накази (розпорядження) директора з основної діяльності		До ліквідації підприємства ст. 16 а	
5	Накази (розпорядження) про прийом, звільнення працівників (або контракти, трудові угоди, що замінюють накази з особового складу)		75 років-В ст. 16 б	
6	Накази (розпорядження) про надання відпусток, про відрядження працівників та з адміністративно-господарських питань		5 років ст. 16 в, г	
7	Договори господарські, трудові		3 роки ст. 345	За умови завершення терміну дії
8	Листування з установами та організаціями з адміністративно-господарських, фінансових питань		3 роки ст. 343	
9	Особові картки працівників (форма Т-2)		75 років-В ст. 519	
10	Трудові книжки працівників		До запитання, але не менше 50 років ст. 539	
11	Журнал реєстрації трудових книжок		50 років ст. 541 а	
12	Журнал реєстрації наказів (розпоряджень)		До ліквідації підприємства ст. 100 а	

1	2	3	4	5
БУХГАЛТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА				
13	Штатний розпис та кошторис підприємства		3 роки / ст. 46 а, 211 а	
14	Бухгалтерський звіт - річний - квартальний		До ліквідації підприємства 3 роки ст. 308 б, в	
15	Статистичні звіти з питань діяльності підприємства		До ліквідації підприємства	
16	Звіти про перерахування грошових сум на державне та недержавне соціальне страхування (пенсійне, медичне, на випадок безробіття)		До ліквідації підприємства ст. 71 Д	
17	Первинні бухгалтерські документи і додатки до них (касові, банківські документи, виписки банків, наряди на роботу, табелі, акти списання майна, квитанції, накладні, авансові звіти)		3 роки ст. 315	За умови завершення ревізій
18	Первинні бухгалтерські документи з експортно-імпортних, валютних операцій		3 роки ст. 74 Д	За умови завершення перевірки ревізій
19	Особові рахунки (картки) працівників		75 років-В / ст. 316 а	
20	Розрахунково-платіжні відомості по нарахуванню заробітної плати		5 років ст. 317	За відсутності особових рахунків – 75 років
21	Доручення на одержання грошових сум, товарно-матеріальних цінностей		3 роки ст. 319	
22	Податкові накладні		3 роки ст. 72 Д	За умови завершення перевірки ДПІ, ревізій
23	Декларації про сплату ПДВ (місячні)		3 роки / ст. 293, 294	
24	Декларації про прибуток підприємства (річні)		5 років / ст. 293 а	
25	Касові стрічки, журнали використання касових апаратів		3 роки ст. 86 Д	За умови завершення перевірок, ревізій
26	Головна книга		3 роки ст. 321	За умови завершення ревізій
27	Меморіальні ордери (журнали-ордери)		3 роки ст. 321	За умови завершення ревізій
28	Касова книга, оборотні відомості		3 роки ст. 322	За умови завершення ревізій
29	Журнали реєстрації рахунків, касових ордерів, доручень, платіжних доручень		3 роки ст. 324	
30	Корінці, копії ордерів, рахунків, накладних, квитанцій, чекових книжок		3 роки ст. 325	За умови завершення ревізій
31	Документи (інвентарні описи, акти, відомості) про інвентаризацію майна підприємства		3 роки ст. 330	За умови завершення ревізій
32	Дорожні листи, книги обліку дорожніх листів		3 роки ст. 1197, 1199	За умови завершення ревізій
33	Товарні звіти, товарно-транспортні накладні		3 роки ст. 315	За умови завершення ревізій
34	Акти ревізії фінансово-господарської діяльності		5 років ст. 342	За умови завершення ревізій
35	Договори про матеріальну відповідальність		5 років ст. 347	Після звільнення матеріально-відповідальної особи
36	Митні декларації (копії)		Доки не мине потреба	
СКЛАДСЬКИЙ ОБЛІК, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ПОСТАЧАННЯ				
37	Документи про організацію, обладнання, ведення складського обліку, наявність складської площі та надання її в оренду		3 роки ст. 1103	Після закінчення оренди
38	Акти прийому товарів і матеріалів, що надійшли на склади		3 роки ст. 1111	За умови завершення ревізії
39	Комірні книги, описи, прибуткові й видаткові накладні, ордери з обліку прибутку, витрат товарів і матеріалів на складах, про відпуск товарів зі складів		3 роки ст. 1112, 1118	За умови завершення ревізії
40	Акти, відомості проведення інвентаризації майна		3 роки ст. 1115	За умови завершення ревізії
41	Документи (договори, заявки, замовлення, наряди) про поставку матеріалів, обладнання, інвентаря		3 роки ст. 1072	
42	Сертифікати на товари, продукцію		3 роки / ст. 1081	
43	Акти й висновки про якість товарів і матеріалів, про приймання-здавання продукції, комерційні акти		3 роки ст. 1089, 1090, 1093	
44	Книга обліку придбання (продажу) товарів		3 роки ст. 1112	За умови завершення ревізії, перевірок

Підсумковий запис про категорії та кількість справ, заведених у _____ році

Довготривалого зберігання (понад 10 років) _____

Тимчасового зберігання (до 10 років) _____

Разом _____

Номенклатуру склав _____

(Посада)

(Підпис)

(П.І.Б.)

“__” _____ 200__ р.

від “__” _____ 200__ р. № _____

“СХВАЛЕНО”

Протокол засідання ЕК
архівного відділу
райдержадміністрації
(міської ради)

Державна митна служба листом від 15.05.2008 р. №11/2-15/5290-ЕП повідомляє, що згідно з частиною 4 розділу XXI Митного кодексу України від 11.07.2002 р. №92-IV з моменту набуття Україною членства у Світовій організації торгівлі (16 травня) втрачають чинність статті 47, 85, 86, 87 і глава 2 "Митні збори" розділу V "Мито та митні збори" Митного кодексу України від 12.12.91 р. №1970-XII, на підставі яких справляються митні збори.

Надане роз'яснення стосується деяких особливостей нарахування митних зборів у перехідний період. Відповідно до статті 10 Митного кодексу України від 11.07.2002 р. №92-IV при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, застосовуються виключно нормативно-правові акти, чинні на день прийняття митної декларації митним органом України.

Зокрема митні збори підлягають сплаті: якщо ВМД була прийнята митним органом на оформлення до набуття Україною членства в СОТ, а завершення оформлення відбувається після; коли після набуття Україною членства в СОТ за результатами документальної (камеральної) перевірки виявлено недоплату митних зборів за ВМД, оформлену раніше.

Підстави для нарахування митних зборів відсутні у разі прийняття до оформлення: ВМД, за якою декларуються товари, попередньо (до набуття Україною членства в СОТ) розміщені на зберігання на митному ліцензійному складі, складі тимчасового зберігання або складі митного органу; ВМД, заповненої у звичайному порядку, що подається після тимчасової (неповної), періодичної митної декларації, оформленої до набуття Україною членства у СОТ.

* * *

На виконання доручення Кабінету Міністрів від 7.05.2008 р. №24519/11-08 щодо застосування під час митного оформлення ставок ввізного мита, які відповідають міжнародним зобов'язанням України, встановленим Законом України від 10.04.2008 р. №250-VI "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі", управління митно-тарифного регулювання Держмитслужби розробило зведений систематизований перелік ставок ввізного мита, приведений у відповідність із додатком до "Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі", а також перелік країн, яким Україні надається режим найбільшого сприяння (застосовуються пільгові ставки Митного тарифу України).

Про це йдеться у листах від 12.05.2008 р. №14/625-ЕП, від 13.05.2008 р. №14/640-ЕП, від 15.05.2008 р. №15/642-ЕП, надісланих на адресу Регіональної інформаційної митниці, яка забезпечує внесення відповідних змін до програмно-інформаційних комплексів Держмитслужби.

* * *

Кабінет Міністрів постановою від 17.04.2008 р. №386 привів ряд нормативних актів у відповідність до Закону України від 31.05.2007 р. №1109-V "Про внесення змін до Закону України "Про Митний тариф України".

У новій редакції викладено:

перелік видів готової продукції, виробленої з давальницької сировини, вивезення якої тимчасово обмежується (додаток до постанови КМУ від 30.11.96 р. №1429 "Про тимчасове обмеження вивезення давальницької сировини для вироблення окремих видів готової продукції");

терміни здійснення операцій з хутровою давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах (додаток до постанови КМУ від 18.07.98 р. №1123 "Про встановлення термінів здійснення операцій з хутровою давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах");

перелік окремих товарних позицій, сплата за якими ввізного мита, податків та зборів (крім митних зборів) підприємствами у разі здійснення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах проводиться з видачею відповідному органу державної податкової служби простого векселя (додаток до розпорядження КМУ від 21.01.2006 р. №26 "Про застосування простого векселя за окремими товарними позиціями у разі здійснення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах").

Деякі інші документи, що підпадають під дію постанови Кабміну, зазнали змін зокрема в частині присвоєння товарам кодів згідно з УКТЗЕД.

* * *

Правління Національного банку постановою від 27.05.2008 р. №148 затвердило "Інструкцію про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України". Внесено також зміни до "Правил використання готівкової іноземної валюти на території України" (відмінено пункти щодо надання банком юридичній особі – резиденту або іноземному представництву довідок на вивезення відповідно до вимог нормативно-правових актів про переміщення валюти), до "Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті".

* * *

Державна митна служба з метою спрощення та оптимізації процедури митного контролю та митного оформлення імпорту, а також реалізації права декларанта щодо випуску товарів у вільний обіг під гарантійні зобов'язання згідно з положеннями ст. 264 Митного кодексу видала наказ від 17.03.2008 р. №230 "Про затвердження Порядку випуску товарів у вільний обіг під гарантійні зобов'язання при ввезенні їх на митну територію України".

Випуск у вільний обіг товарів у разі виникнення потреби в уточненні заявленої митної вартості таких товарів або незгоди декларанта з митною вартістю, визначеною митним органом, може бути здійснений на підставі письмового звернення дек-

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ НОВОВЕДЕННЯ

ларанта до митного органу, в якому обов'язково зазначається обраний вид гарантійних зобов'язань. Митний орган не пізніше дводеного терміну має прийняти рішення щодо можливості випуску таких товарів у вільний обіг під заявлені гарантійні зобов'язання та письмово повідомити про це декларанта.

* * *

Державна податкова адміністрація наказом від 10.04.2008 р. №233 затвердила "Інструкцію з підготовки і подання податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку", що визначає загальні принципи організації інформаційного обміну під час подання податкової звітності до органів ДПС в електронній формі з використанням електронного цифрового підпису. Спеціалізоване програмне забезпечення формування та подання до органів ДПС податкових документів в електронному вигляді надається платнику податків безкоштовно.

Податкові документи в електронному вигляді з обов'язковими реквізитами (у т.ч. з електронним цифровим підписом платника податків) можуть бути надіслані до органів ДПС засобами телекомунікаційного зв'язку за звітні періоди у терміни, визначені законодавством для відповідних податкових документів у паперовій формі. Подавати і на паперових носіях податкові документи не обов'язково, якщо вони вже відправлені в електронному вигляді.

* * *

Правління Національного банку постановою від 27.03.2008 р. №77 визначило дії уповноважених банків щодо клієнтів, які не надають письмового розпорядження про закриття або зміну власних рахунків, відкритих у національних валютах, що вилучаються з обігу у зв'язку з приєднанням країн до Європейського валютного союзу, в рахунки у євро. З дати введення євро банки зобов'язані змінити всі без винятку вищезазначені рахунки, використовуючи зафіксований Європейським центральним банком курс цих валют до євро з одночасним інформуванням їх власників про проведену зміну рахунків.

Постановою не вимагається внесення змін до індивідуальних ліцензій на розміщення резидентами валютних цінностей на рахунках за межами України у валютах, які вилучаються з обігу; до реєстраційних свідоцтв та індивідуальних ліцензій НБУ на залучення резидентами від нерезидентів кредитів і позик; до повідомлень за зареєстрованими НБУ договорами, що передбачають виконання уповноваженими банками боргових зобов'язань перед нерезидентами за залученими від них кредитами чи позиками у валютах, які вилучаються з обігу.

* * *

Постановою Кабінету Міністрів від 19.03.2008 р. №222 внесено доповнення до постанови від 16.03.2000 р. №507 про роз'яснення Указу Президента України від 3.07.98 р. №727 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва". У новому пункті йдеться про те, що Указ №727 хоч і звільняє платника єдиного податку від статусу платника ПДВ (абзац 2 частини 1 статті 6), проте не звільняє від обов'язку сплачувати ПДВ у разі здійснення операцій з імпорту товарів на митну територію України у порядку, визначеному Законом "Про податок на додану вартість".

* * *

Кабінет Міністрів постановою від 4.06.2008 р. №529 вніс зміни до постанови від 29.12.2007 р. №1411 "Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та обсягів квот у 2008 році". Зокрема, скасовано перелік окремих категорій металопродукції, експорт якої до країн – членів Європейського Співтовариства підлягає ліцензуванню та на яку встановлено квоти (додаток 8).

* * *

Міністерство економіки як спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань координації закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти надав роз'яснення щодо скарг, отриманих з приводу порушень процедур закупівель, що здійснювалися згідно з Законом України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти" (втратив чинність 2.04.2008 р.).

У листі від 25.04.2008 р. №77-27/250 зауважується: наказом від 14.04.2008 №126 затверджено "Порядок розгляду скарг, поданих учасниками до моменту укладення договору про закупівлю". Оскарження процедур закупівель здійснюється відповідно до пунктів 85–91 "Тимчасового положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти". Особи, які вважають, що замовником не дотримано виконання, порушено їх права і свободи з боку суб'єктів, наділених відповідними повноваженнями згідно з нормами законодавства, що діяли до 2.04.2008 р., мають право звернутися з позовною заявою до суду у встановленому порядку.

* * *

В ексклюзивному листі від 13.05.2008 р. №25-115/1114-6311 Національний банк зазначає, що використання терміну "розрахунковий рахунок" не відповідає вимо-

гам законодавства України. Відповідно до ст. 7 Закону "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" банки мають право відкривати своїм клієнтам вкладні (депозитні) і поточні рахунки.

Вкладний (депозитний) – рахунок, який відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку в управління на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору.

Поточний – рахунок, відкритий банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

Згідно з вимогами Цивільного кодексу України установи банків відкривають своїм клієнтам вкладні (депозитні) рахунки на підставі договору банківського вкладу (ст. 1058) та поточні рахунки на підставі договору банківського рахунку (ст. 1066).

* * *

Державна податкова адміністрація вважає, що при наданні постачальником (резидентом – платником ПДВ) нерезиденту (фізичній чи юридичній особі) послуг, зазначених у пп. "д" п. 6.5. Закону "Про податок на додану вартість", місцем поставки таких послуг є: місце поза межами митної території України, якщо нерезиденти не мають постійного представництва, зареєстрованого в Україні; митна територія України, якщо нерезиденти мають на ній постійне представництво.

У листі від 8.04.2008 р. №7104/716-1517-26 також відмічено, що при наданні постачальником-нерезидентом (незалежно від того, має він представництво, зареєстроване в Україні, чи ні) послуг, зазначених у пп. "д" п. 6.5 ст. 6 Закону про ПДВ, резиденту (юридичній особі) місцем поставки послуг є митна територія України. Особою, відповідальною за нараховання, утримання та сплату (перераховування) податку до бюджету, є його постійне представництво. А за відсутності постійного представництва – особа, яка отримує такі послуги.

* * *

Верховна Рада Законом від 10.04.2008 №253-VI постановила внести зміни до статті 16 Закону "Про зовнішньоекономічну діяльність".

Після частини двадцять третьої статті 16 доповнено новою частиною такого змісту: "Забороняється обмеження імпорту товарів, щодо яких встановлюються певні квоти, до повного використання таких квот".

У новій частині статті 16 після частини двадцять дев'ятої зазначається: "У митному оформленні товарів, що ліцензуються та навантажуються навалом, не може бути відмовлено у разі, коли вартість, кількість або вага таких товарів незначною мірою відрізняються від тих, що зазначені у ліцензії. Гранична різниця таких значень встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики".

* * *

Кабінет Міністрів постановою від 12.03.2008 №179 (із змінами, внесеними постановою від 21.05.2008 р. №486) запроваджує з 1 серпня ц.р. марки акцизного збору нового зразка для алкогольних напоїв залежно від суми акцизного збору, сплаченого за одиницю маркованої продукції, та марки акцизного збору нового зразка для тютюнових виробів.

Постановою внесено зміни до "Положення про виробництво, зберігання, продаж марок акцизного збору з голографічними захисними елементами і маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів", затвердженого постановою КМУ від 23 квітня 2003 р. № 567. Встановлено, що закуплені марки попереднього зразка застосовуються у виробництві алкогольних напоїв та тютюнових виробів до їх повного використання у період до 1 вересня 2008 р., а алкогольні напої та тютюнові вироби з такими марками перебувають в обігу до повної реалізації в межах строку придатності для споживання.

Імпортування (ввезення, пересилання) алкогольних напоїв та тютюнових виробів з марками попереднього зразка дозволяється в разі, коли такі марки було придбано до 1 серпня 2008 р. в установленому законодавством порядку, а алкогольні напої та тютюнові вироби з такими марками перебувають в обігу до повної реалізації в межах строку придатності для споживання.

* * *

Кабінет Міністрів видав постанову від 17.04.2008 №373 "Про затвердження Порядку формування цін на продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання". Міністерству економіки доручено затвердити форму декларації про гуртову ціну на продовольчі товари, щодо яких запроваджено державне регулювання, та інструкцію стосовно її заповнення і застосування.

Порядок визначає механізм формування виробничими економічно обґрунтованих цін на окремі продовольчі товари. Його вимоги поширюються на суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з виробництва та реалізації продовольчих товарів, щодо цін на які запроваджено державне регулювання.

Формування цін на продовольчі товари має здійснюватися з урахуванням планованого обсягу їх виробництва, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі галузевих технологічних нормативів (норм) матеріальних витрат, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, визначених на підставі прогностичних індексів зміни цін виробників.

Огляд підготував Юрій Чейнеш.

СПАРТАКІАДИ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВИХ ПАЛАТ: ВІД ЗМАГАННЯ ДО ПАРТНЕРСТВА

Значущі спортивні події відбувалися з 31 травня по 2 червня у місті Біла Церква на Київщині, де в рамках другої міжнародної палатівської спартакіади збірні команди торгово-промислових палат Білорусі, Молдови й України змагалися за Кубок Співдружності.

Турніри з футболу, баскетболу, волейболу, легкої атлетики, стрільби, настільного тенісу, шахів, шашок, спортивного рибальства проходили в безкомпромисній, напруженій боротьбі.

Команда ТПП Молдови, яка вперше брала участь у спартакіаді, досягла найкращих результатів у спортивному рибальстві. Збірна Білоруської ТПП показала себе сильнішою у змаганнях з футболу, легкої атлетики та шашок.

Кубок Співдружності заслужено вибороли представники ТПП України, здобувши перемогу в п'яти видах спорту – баскетболі, волейболі, шахах, настільному тенісу та стрільбі.

Усі учасники відзначили високий рівень організації заходу, назвавши його справжнім святом здоров'я та фізичного загартування, а ще – місцем неформального професійного

спілкування та встановлення партнерських зв'язків.

У вересні 2009 року учасників наступної міжнародної спартакіади торгово-промислових палат на Кубок Співдружності прийматиме Молдова.

На фото. Керівники національних торгово-промислових палат: Білорусі – Василь Романов, Молдови – Георгіє Куку, України – Сергій Скрипченко.

* * *

Сьома спартакіада на Кубок імені президента ТПП України О. П. Михайличенка, у якій брали участь представники національної та дев'яти регіональних торгово-промислових палат, проходила у Львові 13–15 травня.

Перемогу в загальнокомандному заліку вперше виборола команда Луганської ТПП. Другим призером стала команда Торгово-промислової палати України, а третім – Дніпропетровської ТПП.

Наша команда вдало виступила в змаганнях із баскетболу та шахів, посівши у цих видах спорту призові місця. За підсумковими результатами закарпатці розділили п'яте і шосте місця з черкашанами.

У розіграші кубку з волейболу перемогу вкотре святкувала команда Миколаївської ТПП. А команди господарів цьогорічної спартакіади не було рівних у змаганнях на кубок із баскетболу.

Загалом, усі учасники продемонстрували високий рівень підготовки та сильний командний дух, завдяки чому спортивні перегони виявилися цікавими й інтригуючими.

Наступну восьму спартакіаду на Кубок імені президента ТПП України О. П. Михайличенка вирішено провести у квітні наступного року в Дніпропетровську.

На фото. Команда Закарпатської ТПП на спартакіаді у Львові.

Олександр Бібен,
відповідальний секретар Третейського суду при ЗТПШ,
юристоконсульт ЗТПШ.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

IG INVEST GRADNJA

Український споживач надає перевагу свіжому, щойно з печі, хлібу, випікати який значно простіше невеликим пекарням, що мають змогу робити це дозовано, в міру споживання. Особливо доречні такі пекарні в селах, невеликих містечках, де збереглися століттями набутий досвід і унікальна технологія хлібопекарства.

Безперечно, патріархальна селянська піч своє віджила, а малі пекарні потребують обладнання, яке забезпечувало б належну якість паляниці. Нині на ринку хлібопекарського устаткування домінує переважно вітчизняний виробник, що пояснюється браком пропозиції малотоннажного імпортного, позаяк на міжнародному ринку пік інтересу до міні-пекарень давно минув. Утім, виявляється, добротну техніку для виготовлення хлібобулочної, кондитерської продукції, придатну для невеликих пекарень, готові запропонувати на український ринок сербські виробники. Нещодавно на презентації, яку організувала Закарпатська торгово-промислова палата, сербське виробниче підприємство "Invest Gradnja d.o.o." з м. Белград знайомило зі своєю продукцією наших підприємців – майстрів пекарської та кондитерської справи.

Засноване на початку дев'яностих минулого століття, коли попит на обладнання для харчової промисловості досягнув вершини, підприємство окреслило поле своєї діяльності: спеціалізуватися на виробництві економічних, невибагливих в обслуговуванні та доступних за ціною пекарських печей. Перші, випущені в 1993 році, печі були пристосовані для роботи на дровах, згодом – на рідкому й газовому паливі. Поступово досвід із виготовлення печей для хліба та булочної продукції поширився і на печі для випікання виробів із листового тіста, жарки м'яса, приготування інших страв. Сьогодні "Invest Gradnja d.o.o." ефективно співпрацює з кафед-

рою виробничих технологій технологічного факультету Белградського машинобудівного інституту, з яким проводить контроль і перевірку обладнання та техдокументації, здійснює тестування печей.

Керівники підприємства брати Ілля та Мілан Кошутичі представили сучасні стаціонарні парові ярусні печі "IG-PEK", призначені для випікання хлібобулочних виробів, листового тіста, м'ясних та інших продуктів. Їх конструкція дозволяє працювати на дровах, вугіллі, газовому, рідкому паливі, не потребує додаткової переробки при переході з одного виду палива на інше. Подається паливо в ручному режимі через дверці топки. Печі мають різну технічну продуктивність: від 50 до 400 батонів хліба за разове завантаження.

Працюють "IG-PEK" печі за принципом нагрівання теплообмінників: тепло накопичується в камері топки завдяки посиленню його віддачі конвекцією. Продукти згорання проходять через допоміжні обігриваючі поверхні другого та третього каналу і віддають тепло конвекційним шляхом, забезпечуючи таким чином високий коефіцієнт корисної дії печі. Нагрівання ярусів для випікання відбувається через передачу тепла, отриманого в камері топки та допоміжних каналах, у спіралеподібні теплообмінники, де генерується пара. За бажанням покупця печі можна обладнати двома бойлерами ємністю 2x90 або 2x130 літрів теплої води.

Температура випікання: від 200 до 280 градусів, максимальна – 310. Якісна ізоляція запобігає втраті тепла. Як приклад, упродовж 12 годин після останнього випікання температура падає приблизно на 60 градусів, що дозволяє досить швидко нагріти піч для роботи з мінімальною втратою палива.

"IG-PEK" печі прості в користуванні й догляді. Для їх функціонування не потрібна електроенергія, за винятком насоса для рідкого палива. Постачаються в розібраному вигляді і монтуються на місці. Разом із піччю у комплект входить ферментаційна камера.

Серед іншої продукції сербських виробників – борошноприсочувачі, тістомісильні машини, тісторозділювачі, округлювачі тіста, тістозакатки, тісторозкачувальні машини, завантажувальне обладнання тощо.

Наразі "Invest Gradnja d.o.o." постачає пекарські печі й різне обладнання користувачам із Сербії, Хорватії, Боснії і Герцеговини, Македонії, Словенії, Румунії, Албанії, Болгарії, України. Причём число українських замовників уже перевищило за 70. Детальніше про підбір продукції, придбання, встановлення хлібопекарських машин, їх гарантійне обслуговування можна було дізнатися з розповіді присутнього на презентації представника сербського підприємства в Україні Василя Губалія.

Ольга Ян.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ЕКОВАЛ

Сьогодні свою продукцію навалом відвантажувати вже не прийнято, тож пакувальне обладнання для групової упаковки потрібне підприємствам усіх галузей виробництва. При транспортуванні чи зберіганні різних вантажів застосовується оптимізована упаковка – пакування на палетах стретч-плівкою. За високої міцності і властивості самоприлипання при накладанні шару на шар в розтягнутому стані стретч-плівка щільно утримує будь-який вантаж, закріплюючи його на палеті, захищаючи від вологи, механічних, атмосферних та інших впливів. При великих обсягах виробництва пакування здійснюється завдяки використанню палетообмотувальних машин, які можуть бути як зовсім простої конструкції, де кожна операція контролюється оператором, так і повністю автоматичними. Пакують товари і в термозбіжну плівку, особливою властивістю якої є здатність "збігатися" під дією температури та приймати форму виробу, що пакується.

Власне про характерні технологічні операції і пристрої групового пакування закарпатські підприємці дізнавалися 20 травня на презентації словацького підприємства – виробника пакувального обладнання "Ekobal s.r.o.", яка була організована Закарпатською торгово-промисловою палатою за сприяння торгово-економічного відділу Генерального консульства Словацької Республіки в м. Ужгороді.

На пакувальному ринку словацьке підприємство працює з 1996 року, хоча історія групи компаній, у яку воно входить, почалася ще в 1990-му. Саме тоді в Празі з метою сприяти розвитку пакувального машинобудування було засновано підприємство "Pragometal". Спочатку виробництво зосереджувалося на виготовленні деталей пакувальних машин для деяких західноєвропейських заводів. Згодом почалося самостійне виробництво стрічкооб'язувальних машин, що застосовувалися при запакуванні товарів та вантажів. Нова чеська компанія – "Ekobal" створюється у 1993 році, коли з нарощуванням виробничих потужностей "Pragometal" зростає необхідність нових пакувальних матеріалів. Через три роки запрацювала "Ekobal s.r.o." у м. Поважска Бістріца (Тренчинський край, Словаччина), а за нею у співробітництві з відомим італійським виробником стретч-плівки "Manuli" виникла компанія "Manesco" в м. Врцлав (Польща). Наразі група компаній "Ekobal" – авторитетний виробник добротного пакувального обладнання і якісних екологічних пакувальних матеріалів – в особі словацької компанії надіється віднайти належне місце й на українському ринку упаковки.

Розповідаючи про види продукції підприємства, його ди-

ректор – Франтішек Коціфай детально охарактеризував горизонтальні пакувальні машини "Contipack", призначені для пакування у стретч-плівку пакетів, рейок, профілів, трубок, ролонів тканини чи паперу, килимів, дверей, підвіконь, облицювальних панелей, плит, меблів та ін.

Модульні палетопакувальні машини "WMS", що працюють в ручному та напівавтоматичному режимах, можуть використовуватися в усіх галузях промисловості для пакування в стретч-плівку палет із готовою продукцією в кінці виробничого процесу.

Палетопакувальники "WS" – "WS 15 Economic", "WS 15 Practic", "WS 15 Prime", "WS Titan" застосовуються для пакування і фіксації товару на піддонах у стретч-плівку. Їх перевагою є висока надійність, зручність в обслуговуванні, управління за допомогою цифрового дисплея, а також вигідне співвідношення: ціна–продуктивність.

Паперові вироби, напої, хімікати, будівельні матеріали надійно упаковують палетообмотувальні пакувальні машини "WMS Automatic" та "Rotomatic".

В арсеналі "Ekobal s.r.o." ще один цікавий виріб – машина "WRR", так звана обертова рука, що забезпечує цілковиту фіксацію товарів на палеті за мінімальних витрат плівки. За індивідуальними замовленнями компанія виготовляє і палетайзери для укладання товарів на палети.

Для утилізації відходів, ліквідації використаного паперу, пластику, текстилю, макулатури, та ін. словацькі виробники пропонують брикетувальні пакувальні преси "Екораск", що відповідають високим вимогам замовників, особливо якщо йдеться про довговічність і надійність.

У торгових домах, супермаркетах, універсамах, на складах, в логістичних центрах, пунктах прийому вторсировини, на підприємствах різних галузей виробництва дуже популярні гідравлічні преси "Екораск", призначені для пакування макулатури, пластику, плівки, різних видів упаковок, текстилю, жерстяних та алюмінієвих банок тощо.

Системна і планомірна робота кваліфікованих фахівців, примінення новітніх сучасних матеріалів і технологій, гнучкий індивідуальний підхід до кожного клієнта, своєчасність і професійність обслуговування допомогли "Ekobal s.r.o." завоювати довіру споживача. Реальну якість її продукції підтверджують нині задоволені користувачі пакувальної техніки в усій Європі. Тому і в Україні словацькі виробники бачать потенційних клієнтів та шукають партнерів, що займаються реалізацією пакувальної техніки.

На презентації йшлося про формування вартості готових виробів – з урахуванням особливих потреб замовника, технічних характеристик машин тощо. Фахівці компанії завжди готові надати професійну технічну підтримку, проводять навчання персоналу правилам роботи на машинах, здійснюють гарантійне обслуговування придбаного технологічного обладнання.

Юрій Чейпеш.

ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “ХУСТЬКА ПЕРЕСУВНА МЕХАНІЗОВАНА КОЛОНА №240”

Створення в грудні 1974 року Хустської пересувної механізованої колони №240 було викликано необхідністю осушення перезволожених земель і захисту їх від ерозії та будівництва протиаводкових споруд у нашому краї. Із січня 1996-го вже у статусі відкритого акціонерного товариства, яке очолює заслужений будівельник України Василь Попадинець, механізована колона продовжує розвивати свою діяльність, незважаючи на труднощі тривалого періоду ринкових трансформацій у державі.

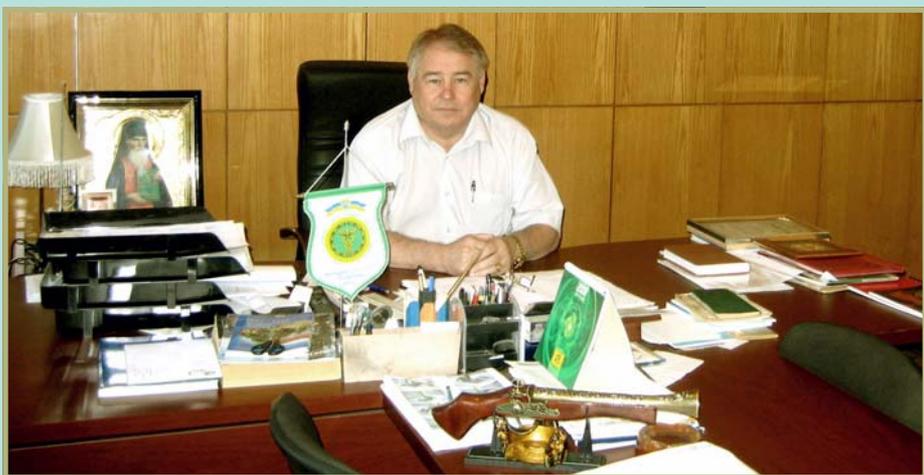
В активі Хустської ПМК №240 – здійснення осушувальних і зрошувальних меліорацій у Закарпатській та Вологодській областях; берегоукріплювальні роботи на гірських річках Закарпаття; спорудження дамб, гребель, водосховищ і ставків для зрошення та вирощування риби; будівництво каналізаційних і водопровідних систем та мереж у м. Хуст і с. Садки, що на Житомирщині; зведення житлових багатопверхівок у Хусті; виконання будівельних та оздоблювальних робіт у здравницях краю, будинках відпочинку в селищах Коблево Одеської області та залізничний порт Херсонської.

Набутий досвід і професійні навички працівників механізованої колони пригодилися у боротьбі з водною стихією під час катастрофічних паводків у За-

карпатті. Успішна ліквідація чотирьох проран у зруйнованій повинню 1998 року дамбі на р. Тиса в смт Вишково стала для колективу справжнім бойовим хрещенням. Після паводка 2001-го Хустська ПМК №240 виконувала роботи з реконструкції 7,2 км дамби на р. Тиса біля Вишкова, з будівництва автоматизованої інформаційно-виміральної системи “Тиса” для прогнозування та управління повеннями, зі зведення гідротехнічних споруд за програмою Європейського Союзу TACIS ...

Упродовж останніх років Хустська ПМК №240 брала участь у спорудженні частини (4750 м) правобережної дамби на р. Тиса в районі м. Чоп і водозахисної дамби (2 км) на р. Тересва неподалік с. Ганичі; в укріпленні дамби (1,8 км) біля с. Драгово; у зміні русла р. Тиса, яка загрожувала зруйнувати центральну автомагістраль біля смт Буштино; у зведенні лівобережних дамб на р. Тересва біля сіл Кричево (2,3 км) і Колочава (1,5 км), правобережної дамби (2,2 км) на р. Тересва в однойменному селищі; у будівництві комплексу митного переходу біля смт Солотвино; реконструкції санаторіїв у с. Шаян. За власні кошти Хустська ПМК №240 відремонтувала приміщення свого побутового корпусу, перетворивши його на готельно-туристичний комплекс “Сільваш” із комфортабельними номерами, кафе-баром, сауною, тренажерним залом.

Голова правління ВАТ “Хустська пересувна механізована колона №240” Василь Попадинець:

“Спираючись на потужну матеріально-технічну базу й уміння орієнтуватися в ринкових умовах, колектив Хустської ПМК №240 здійснив справжній прорив у лідери будівельної галузі”.

Торік підприємству присвоєно звання “Лідер галузі” за основним видом діяльності КВЕД 45.24 “будівництво водних споруд” у номінаціях: “обсяг реалізованої продукції”, “чистий прибуток”, “продуктивність праці”, “заробітна плата”. Національний бізнес-рейтинг України, організаторами якого є Торгово-промислова палата України, редакція міжнародного каталогу “Торгово-промислова Україна”, інформаційно-аналітичне агентство “Статінформконсалтинг”, всеукраїнський фонд сприяння міжнародному спілкуванню “Українське народне посольство”, визначає реальних лідерів вітчизняної економіки за офіційними даними Держкомстату України з-поміж понад 300 тисяч підприємств усіх форм власності. Високі трудові досягнення колективу Хустської ПМК №240 неодноразово відзначалися нагородами Кабінету Міністрів України, Закарпатської облдержадміністрації, митних і податкових органів, громадських організацій.

Нині ВАТ “Хустська пересувна механізована колона №240” забезпечує виконання цілого комплексу робіт і послуг, серед яких:

- гідромеханізовані роботи – розробка і впровадження меліоративних систем, зведення берегозахисних, протишумових споруд, дамб, гребель, спорудження водойм і водосховищ;
  - інженерно-геологічні вишукування та проектні роботи для будівництва у звичайних і складних геологічних та екологічних умовах;
  - проектування і будівництво автомобільних доріг, мостових та інших транспортних систем і споруд;
  - розробка містобудівної документації – інфраструктури населених пунктів, схем розбудови господарсько-побутових мереж, розміщення окремих об’єктів;
  - архітектурне проектування, будівництво і реконструкція житлових, громадських, промислових об’єктів;
  - проектування і монтаж внутрішніх та зовнішніх мереж і систем водопостачання, каналізації, газопостачання;
  - виробництво конструкцій для будівель і споруд – дерев’яних, бетонних, залізобетонних, металевих, металопластикових, комбінованих.
- Підприємство приймає замовлення на виконання усіх видів інженерно-будівельних робіт і запрошує до співпраці суб’єктів господарювання усіх форм власності.

Адреса ВАТ “Хустська пересувна механізована колона №240”:
90400 Закарпатська обл., м. Хуст, вул. Сливава, 40.
Тел./факс: (03142) 5-50-96, 5-50-60.
Тел.: (03142) 5-50-47, 5-50-52.
Ел. пошта: pmk240@khust.com

Основні види діяльності та послуг Закарпатської торгово-промислової палати

- Консультації з питань підприємницької, зовнішньоекономічної, інвестиційної діяльності в Україні та іноземних державах.
- Організація і проведення в Україні та за кордоном ділових місій, форумів, конференцій, семінарів.
- Сприяння українським та іноземним компаніям у пошуку партнерів, встановленні різних форм ділового співробітництва.
- Організація індивідуальних переговорів представників вітчизняних й іноземних підприємств і підприємницьких структур.
- Організація і проведення тематичних ділових зустрічей "Міжнародні контактні дні".
- Забезпечення функціонування постійно діючої виставки продукції закарпатських виробників.
- Представлення продукції і послуг суб'єктів підприємництва у розділі "Інтернет-виставка підприємств Закарпаття" веб-сайту Закарпатської ТПП.
- Організація поїздок на вітчизняні і зарубіжні виставки-ярмарки, бізнес-зустрічі, семінари, конференції.
- Організація презентацій вітчизняних та іноземних фірм, їх продукції і послуг.
- Маркетингові дослідження, інформування про кон'юнктуру внутрішнього і зовнішнього ринків.
- Експертиза якості, кількості, вартості, комплектності вітчизняних та імпортованих товарів, продукції, сировини.
- Підтвердження норм витрат сировинних матеріалів, засвідчення відсоткового ступеня використання сировини та рівня її вартості у загальній вартості готової продукції.
- Оцінка рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, майнових і немайнових прав, цінних паперів, інтелектуальної власності, бізнесу.
- Оцінка та визначення технічного стану транспортних засобів, машин, обладнання, механізмів.
- Засвідчення і видача сертифікатів про походження товарів, належність продукції власному виробництву.
- Надання усних консультацій з питань експертизи і сертифікації товарів.
- Розробка й оцінка бізнес-планів та інвестиційних проектів.

- Оформлення трансферу технологій, інтелектуальної і промислової власності, оцінка їх вартості та правовий захист.
- Надання юридично-правових послуг і консультацій в усіх сферах господарської діяльності.
- Розробка установчих документів для створення підприємств і організацій.
- Розробка та рецензування зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
- Консультації з питань міжнародного комерційного арбітражу, підготовка матеріалів до розгляду в МКАС при ТПП України.
- Розгляд і вирішення спорів постійно діючим Третейським судом при Закарпатській ТПП.
- Проведення експертизи документів на випадок настання форс-мажорних обставин, підтвердження настання форс-мажорних обставин суб'єктам підприємницької діяльності України.
- Юридичне забезпечення провадження інвестиційної діяльності.
- Сприяння у підготовці документів на реєстрацію знаків для товарів і послуг у Департаменті інтелектуальної власності.
- Підготовка та оформлення документації для вступу в члени Асоціації товарної нумерації України "GS1 Україна", на присвоєння товарам штрихових кодів і занесення інформації в електронну базу даних.
- Надання довідок про ціни на товари на вітчизняному й світових ринках.
- Визначення кодів товарних номенклатур зовнішньоекономічної діяльності.
- Підготовка довідкової інформації про ділові заходи в Україні та за кордоном.
- Надання адресних, фірмових і бізнес-довідок про українські й зарубіжні підприємства.
- Внесення інформації про підприємство до Нержавного реєстру українських підприємств у ТПП України.
- Виконання письмових перекладів усіх видів документації з іноземних мов та іноземними мовами, легалізація (завірення) перекладу, забезпечення усних перекладів при проведенні переговорів.
- Організація і проведення навчання, підготовки та перепідготовки кадрів, а також проведення мовних курсів для керівників бізнесових структур та перекладачів.
- Ксерокопіювання в різних форматах, завірення ксерокопій документів.
- Забезпечення рекламної діяльності підприємств в Україні та за кордоном, розповсюдження комерційних пропозицій за допомогою друкованих й електронних засобів системи ТПП України.
- Видання інформаційно-рекламного бюлетеня Закарпатської ТПП "Діловий вісник".
- Розміщення у "Діловому віснику" ілюстрованих рекламних матеріалів підприємств і організацій.
- Виготовлення інформаційно-рекламних каталогів ділових заходів, рекламних проспектів, буклетів та ін.

З НАМИ У МАЙБУТНЄ